

PROTOKOLL
for
møte i Omsetningsrådet
torsdag 23. juni 2022 kl. 10:00
i
Landbruksdirektoratet

Møtet ble hevet kl. 11:20.

Til stede:	Björg Tørresdal, Bjørn Gimming, Marit Haugen (sak 64-65/22), Eli Berge Ness (vara for Kjersti Hoff), Trine Hasvang Vaag (digitalt), Anne Jødahl Skuterud (digitalt), Gaute Lenvik, Anne Berit Aker Hansen, Bjørn-Ole Juul-Hansen (digitalt), og Thea Susanne Skaug (digitalt)
Forfall:	Arnfinn Hongseth (vara kunne heller ikke stille), Kjersti Hoff
Fra Landbruksdirektoratet:	Nina Strømnes Rodem, Jørn Rolfsen, Lise Wirstad Dynna, Jannicke Jensen Myhre, Hans Peder Hvide Bang og Ellen Karin Solevåg

Saksliste

055/22	Godkjenning av innkalling og dagsorden.....	2
056/22	Godkjenning av protokoll fra forrige møte.....	4
057/22	Orientering fra markedsregulator.....	6
058/22	Egg - Priskompensasjon ved skilleproduksjon av egg - sats 2. halvår 2022.....	8
059/22	Egg - Satser for reguleringslagring av egg og eggprodukter 1. halvår 2022.....	12
060/22	Kjøtt - Satser i markedsreguleringen 2022.....	15
061/22	Egg - Frivillig førtidsslakting av verpehøner i 2022 - utvidelse av ramme.....	20
062/22	Egg - Markedsregulering av egg til miljøfôr.....	25
063/22	Kjøtt, egg og fjørfekjøtt - Omsetningsavgift for 2. halvår 2022.....	35
064/22	Melk - Orientering om revidert budsjett for markedsreguleringen av melk i 2022.....	43
065/22	Melk - Endringer i Kravspesifikasjonen for rå melk under forsyningsplikten...	47
066/22	Alle - Jordbruksoppgjøret 2022 - saker som vedrører Omsetningsrådet.....	64
067/22	Korn – Forslag til maksimal omsetningsavgift korn 2022-2023.....	67

Saksnr.: 055/22	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 23.06.2022	Tittel: Godkjenning av innkalling og dagsorden	Saksnr.: 22/50717-1

Møtebehandling

Leder Bjørg Tørresdal foreslo å endre rekkefølgen på saklisten, slik at sak 64/22 og 65/22 samt orienteringen fra Marit Haugen i sak 57/22 ble behandlet sist. Bakgrunnen for forslaget var at Marit Haugen først kunne delta ca. en time etter møtestart.

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Innkalling og dagsorden godkjennes.

Godkjenning av innkalling og dagsorden

Saksdokumenter er sendt ut elektronisk til medlemmer og varamedlemmer. Dokumentene er også lagt inn i skyløsningen Jottacloud. Vedlegg er kun tilgjengelig her.

Foreløpig

Saksnr.: 056/22	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 23.06.2022	Tittel: Godkjenning av protokoll fra forrige møte	Saksnr.: 22/50717-2

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Protokollen fra møtet 20. mai 2022 godkjennes.

Foreløpig

Godkjenning av protokoll fra forrige møte

Det har ikke kommet merknader til utsendt protokoll.

Foreløpig

Saksnr.: 057/22	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 23.06.2022	Tittel: Orientering fra markedsregulator	Saksnr.: 22/50717-3

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Presentasjonene fra markedsregulatorene tas til orientering.

Foreløpig

Orientering fra markedsregulator

Det ble gitt følgende orienteringer fra markedsregulatorene:

- Kjøtt og egg
- Melk

Trine Hasvang Vaag
Marit Haugen

Presentasjonene er lagt ut i skyløsningen Jottacloud.

Foreløpig

Saksnr.: 058/22	Sektor: Egg	Styre/råd: OR
Behandling: 23.06.2022	Tittel: Egg - Priskompensasjon ved skilleproduksjon av egg - sats 2. halvår 2022	Saksnr.: 21/51451-31

Beskrivelse

Ordningen med priskompensasjon for skilleprodukter av egg ble etablert med virkning fra 1. juli 2013. Omsetningsrådet skal forskuddsvis fastsette sats for priskompensasjon. Landbruksdirektoratet foreslår at satsen for priskompensasjon ved skilleproduksjon av egg for andre halvår 2022 settes til kr 13,49 per kg hvite, en økning fra kr 12,16 per kg inneværende halvår.

Varighet av tiltaket og sats for priskompensasjon, som skal fastsettes i forskrifts form, sendes herved på høring til rådets medlemmer som representerer et bredt utvalg av berørte interesser. Det legges til grunn at høringen skjer muntlig i møtet 23. juni 2022 jf. forvaltningsloven § 37. Dette er i tråd med langvarig praksis for behandling av endring av satser i Omsetningsrådet.

Nortura leverte prognose én virkedag etter fristen gitt i forskrift om priskompensasjon ved innenlands produksjon av skilleprodukter av egg § 6, og Landbruksdirektoratet foreslår derfor at Omsetningsrådet dispenserer fra denne bestemmelsen for andre halvår 2022.

Hjemmel

Forskrift 2020-06-22 nr. 1398 om priskompensasjon ved innenlands produksjon av skilleprodukter av egg § 5 med hjemmel i lov 1936-07-10-6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11, første ledd.

Forutsetninger

Vedlegg

Brev fra DAVA Foods Norway AS mottatt 10. mai 2022 (unntatt offentlighet)
Brev fra Nortura SA mottatt 16. og 24. mai 2022 (unntatt offentlighet)

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

1. Omsetningsrådet dispenserer fra forskrift av 22.06.2020 nr. 1398 om priskompensasjon ved innenlands produksjon av skilleprodukter av egg § 6 for prognosefristen for å motta priskompensasjon andre halvår 2022.
2. Omsetningsrådet fastsetter sats og tidsperiode for priskompensasjon ved innenlands produksjon av skilleprodukter av egg med følgende endringsforskrift:

«Forskrift om endring i forskrift av 22. juni 2020 nr. 1398 om priskompensasjon ved innenlands produksjon av skilleprodukter av egg.

Fastsatt av Omsetningsrådet 23.06.2022 med hjemmel i lov 10. juli 1936 nr. 6 til å

fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11 første ledd.

I

I forskrift av 22. juni 2020 nr. 1398 om priskompensasjon ved innenlands produksjon av skilleprodukter av egg, gjøres følgende endringer:

§ 5 Satser for priskompensasjon ved innenlands produksjon av skilleprodukter
femte ledd skal lyde:

Satser for priskompensasjon ved innenlands produksjon av skilleprodukter av egg i perioden 1. juli 2022 til 31. desember 2022 skal være 13,49 kroner per kilogram eggehvite.

II

Endringene trer i kraft 1. juli 2022.»

Foreløpig

Egg - Priskompensasjon ved skilleproduksjon av egg - sats 2. halvår 2022

Saksbehandling og høring

Varighet av tiltaket og sats for priskompensasjon, som skal fastsettes i forskrifts form, sendes herved på høring til rådets representanter som representerer et bredt utvalg av berørte interesser. Det legges til grunn at høringen skjer muntlig i møtet 23. juni 2022 jf. forvaltningsloven § 37. Dette er i tråd med langvarig praksis for behandling av endring av satser i Omsetningsrådet.

I henhold til forskrift om priskompensasjon ved innenlands produksjon av skilleprodukter av egg § 5 kan det gis priskompensasjon per kg solgte vare ved innenlands produksjon av skilleprodukter. Landbruksdirektoratet foreslår en kompensasjonssats basert på søknadene fra Nortura SA og DAVA Foods Norway AS, som vil gjelde for kommende halvår, dvs. fra 1. juli til 31. desember 2022. Omsetningsrådet fastsetter kompensasjonssatsen forskuddsvis.

Nortura leverte prognose én virkedag etter fristen gitt i forskrift om priskompensasjon ved innenlands produksjon av skilleprodukter av egg § 6, og Landbruksdirektoratet foreslår derfor at Omsetningsrådet dispenserer fra denne bestemmelsen for andre halvår 2022.

Bakgrunn

Ordningen med priskompensasjon for skilleproduksjon av egg ble etablert med virkning fra 1. juli 2013. Omsetningsrådet skal halvårlig og forskuddsvis fastsette sats for priskompensasjon for skilleproduksjon av egg. Satsen for andre halvår 2022 fastsettes i tråd med bestemmelsene vedtatt 19. februar 2014, sak 05/14. Før 2016 hadde ordningen kun Nortura SA som søker. I mai 2016 ble DAVA Foods Norway AS (tidligere Eggprodukter AS) godkjent som skillevirksomhet og har sendt inn sine produksjonsprognoser for andre halvår 2022.

Det er etterspørselen etter plomme som avgjør hvor mye egg som går til skilling. Behovet for skallegg til skilling er derfor beregnet utfra skillekalkylen med 29 prosent plomme og 52 prosent hvite. Hvitene blir forsøkt solgt til ulike markeder i Norge, og den resterende hviten blir eksportert. Generelt produseres mer plomme for salg til majones og dressing på våren enn om høsten. Det medfører en høyere eggehviteproduksjon og dermed større eksportandel i vårhalvåret. Planlagt gjennomsnittlig engrospris for skallegg for andre halvår 2022 er satt til kr 23,00 per kg. Dette er en økning av prisen på 80 øre i forhold til gjeldende planlagte gjennomsnittlig engrospris.

Sats for andre halvår 2022

Satsen for andre halvår 2022 beregnes ut fra aktørenes salgsprognoser for kommende halvår, og Landbruksdirektoratets vurdering av prisforhold på skallegg innenlands og plomme- og hviteprodukter innenlands og utenlands. Det er for andre halvår 2022 to aktørers salgsprognoser, Nortura og DAVA Foods Norway, som ligger til grunn for Landbruksdirektoratets vurdering og forslag til sats for priskompensasjon av eggehvite. For andre halvår 2022 er samlet salg av eggehvite anslått til 1 067 tonn, tilsvarende ca. 2 043 tonn egg og en budsjettert kostnad på 14,4 mill. kroner.

Landbruksdirektoratet har ut fra antatt salgsverdi av skilleprodukter og kostnadene på skalleggene inkludert knekking/skilling, beregnet en sats for priskompensasjon ved salg av hvite til kr 13,49 per kg for andre halvår 2022. Satsen for første halvår 2022 er kr 12,16 per kg hvite.

Landbruksdirektoratets vurdering

Opgaven fra Nortura SA og DAVA Foods Norway AS over skillevirksomhet andre halvår 2022 er basert på deres prognoserte salg og priser. Landbruksdirektoratet har vurdert de prisene som er satt for de ulike produktene i kalkylen og har ikke vesentlige merknader til

disse. I oppgavene ligger det konkurransesensitiv informasjon, og disse er derfor ikke lagt ved innstillingen.

I forskrift om priskompensasjon ved innenlands produksjon av skilleprodukter av egg § 6 *Prognoser* står det følgende:

«For å motta priskompensasjon ved innenlands produksjon av skilleprodukter kommende halvår må søker innen 15. mai og 15. november sende prognose til Omsetningsrådet for perioden. Prognosen skal inneholde pris og kvantum for salg innenlands og utenlands.»

Dava Foods Norway AS leverte sin prognose 10. mai 2022. Nortura leverte en foreløpig prognose 16. mai og en endelig prognose 24. mai, i etterkant av konsernstyremøte i Nortura 23. mai. Fristen i forskriften er dermed overskredet med én dag for Nortura. Det er kun Omsetningsrådet som kan dispensere fra forskriften, jf. forskriften § 10 andre ledd. Landbruksdirektoratet har ikke myndighet til dette. Overskridelsen har ingen praktisk betydning for Landbruksdirektoratets behandling av denne saken, da det kun var snakk om én dag. 15. mai var i tillegg en søndag. På bakgrunn av dette og viktigheten av tiltaket som avsetningskanal for egg, foreslår Landbruksdirektoratet for Omsetningsrådet å dispensere fra denne fristen for andre halvår 2022, slik at begge aktører kan motta priskompensasjon.

Etter gjennomgang og vurdering av innkomne data, foreslår Landbruksdirektoratet at Omsetningsrådet vedtar en endringsforskrift som angir satsen for priskompensasjon ved skilleproduksjon av egg for andre halvår 2022 til kr 13,49 per kg hvite.

Saksnr.: 059/22	Sektor: Egg	Styre/råd: OR
Behandling: 23.06.2022	Tittel: Egg - Satser for reguleringslagring av egg og eggprodukter 1. halvår 2022	Saksnr.: 22/49159-2

Beskrivelse

Nortura har foreslått satser for reguleringslagring av egg og eggprodukter for første halvår 2022. Landbruksdirektoratets anbefaling er i tråd med forslaget. Endringene av satsene har grunnlag i endret rente og pris.

Hjemmel

Retningslinjer for markedsregulering av egg, fastsatt av Omsetningsrådet 29. mars 2012, punkt 2 og 3, med hjemmel i forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1.

Forutsetninger**Vedlegg**

Brev fra Nortura datert 25. mai 2022

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Det fastsettes følgende satser for markedsregulering av egg for første halvår 2022:

<i>Reguleringstiltak og varegruppe</i>	<i>Satser i øre per kg 1. halvår 2022</i>
<u>Kjølelagring per uke</u>	
Egg	11,1 øre per kg
Heleggpulver	10,2 øre per kg
<u>Fryselagring per måned</u>	
Heleggmasse	19,0 øre per kg
Eggehvite	18,0 øre per kg

Egg - Satser for reguleringslagring av egg og eggprodukter 1. halvår 2022

Generelle forutsetninger ved beregning av nye satser

I Norturas forslag til satser for markedsregulering i eggsektoren første halvår 2022 er det ikke lagt opp til prinsipielle endringer i forutsetningene for satsene. Endring av satsene har primært grunnlag i endret rente og pris.

Prisgrunnlag

Prisgrunnlaget for egg er knyttet til definisjonen av representantvaren i jordbruksavtalen. For eggprodukter er det råvare fra frittgående høner som blir brukt. Ved beregning av satser er Nortura SAs engrospriser benyttet. Nortura har i satsberegningene for første halvår 2022 benyttet følgende engrospriser per kg:

Egg	kr 22,27	(20,77)
Heleggmasse	kr 40,38	(38,88)
Heleggpulver	kr 145,39	(137,89)
Eggehvite	kr 33,51	(32,01)

Priser for andre halvår 2021 står i parentes.

Rente på mellomværende

Rente på mellomværende fastsettes av Landbruksdirektoratet per halvår på basis av en sammenveiling av nominell NIBOR 3-md. rente med tillegg på 0,40 prosent per år. Landbruksdirektoratet har fastsatt rentene for kapitalbinding i markedsreguleringen til å være 1,61 prosent per år for første halvår 2022. For andre halvår 2021 var rentesatsen på 0,97 prosent per år.

Lagringskostnader

Overskuddsegg lagres primært på fast lager hos Cooling Partner, og for dette halvåret er hele reguleringslageret på egg her.

Håndteringskostnaden for egg er kr 40,00 per pall. Kostnadene fordeles på fire uker, fordi det forutsettes en gjennomsnittlig lagertid på fire uker. Det lagres ca. 630 kg egg på en pall. Lagerleien er kr 34,00 per pall per uke. Kostnadene har økt noe fra andre halvår 2021. Håndteringskostnaden var da kr 38,20 per pall og lagerleien var kr 31,00 per pall per uke.

Fra andre halvår 2020 ble kostnadene for egg Brett inkludert som en nødvendig del av lagringen av eggene. Disse egg Brettene er nødvendige, skrev Nortura, når eggene skal fraktes videre fra hønsehuset og ved lagring.

Kostnadene med egg Brett omfatter

- Egg Brett verdi som dekkes med kapitalbinding
- Klargjøring av egg Brett etter lagring ved
 - Ekstra returtransport
 - Ekstra rengjøring

Ekstra transport og rengjøring av egg Brettene fordeles på 4 uker gjennomsnittlig lagringstid.

Returtransport:	= 1,2 øre per kg per uke
Vask:	= 2,0 øre per kg per uke
Sum kostnader egg Brett:	= 3,2 øre per kg per uke

Lagringskostnader hos Cooling Partner og håndtering av egg Brett per kg egg per uke blir etter dette:

Håndtering:	4000 øre / 4 uker / 630 kg	= 1,6 øre per kg per uke
Lagerleie:	3400 øre / 630 kg	= 5,4 øre per kg per uke
Håndtering egg Brett:		= <u>3,2 øre per kg per uke</u>
Lagerkostnader per kg per uke:		= <u>10,2 øre per kg per uke</u>

Dette er en økning på 0,5 øre per kg fra andre halvår 2021.

Kjøle- og fryselagring

Satsene for lagring inkluderer dekning for renter, forsikring, svinn, lagerleie og håndtering. Sammenlignet med satsene for kjølelagring i andre halvår 2021 er det foreslått en økning på 0,9 øre per kg egg og 1,9 øre per kg heleggpulver. For satsene for fryselagring er det foreslått en økning på 2,3 øre per kg heleggmasse og 1,9 øre per kg eggehvite. Nortura forklarer økningen i satsene for eggprodukter med endring i rentegodtgjørelse og pris på egg og eggprodukter.

Nortura foreslår følgende satser:

Kjølelagring per uke

Egg	11,1 øre per kg	(10,2 øre per kg)
Heleggpulver	10,2 øre per kg	(8,3 øre per kg)

Fryselagring per måned

Heleggmasse	19,0 øre per kg	(16,7 øre per kg)
Eggehvite	18,0 øre per kg	(16,1 øre per kg)

Satser for andre halvår 2021 står i parentes.

Landbruksdirektoratets vurdering

Lagerkostnadene hos Cooling Partner var de samme fra 2019 til første halvår 2021. De økte noe andre halvår 2021, og inkludert kostnader knyttet til egg Brett er disse kostnadene økt 0,5 øre per kg per uke fra andre halvår 2021. Rentesatsen har økt fra 0,97 prosent per år for andre halvår 2021 til 1,61 prosent per år for første halvår 2022, og det har også vært økning i engrosprisene. Nortura har foreslått en økning i satsene for første halvår 2022. Endring av satsene har primært grunnlag i endret rente og pris.

Grunnlag og beregning av foreslåtte satser er i tråd med tidligere praksis.

Landbruksdirektoratet tilrår at Norturas forslag vedtas som satser for reguleringslagring av egg og eggprodukter for første halvår 2022.

Saksnr.: 060/22	Sektor: Kjøtt	Styre/råd: OR
Behandling: 23.06.2022	Tittel: Kjøtt - Satser i markedsreguleringen 2022	Saksnr.: 22/49162-2

Beskrivelse

Nortura har foreslått satser for markedsregulerende tiltak for kjøtt for 2022. Forslagene bygger på tidligere vedtatte beregningsprinsipper, sett bort fra at beregningen av håndteringsgodtgjørelse og innfrysingsgodtgjørelse nå er basert på forventet antall skrotter på reguleringslager i stedet for forventet antall tonn.

Nortura foreslår satser kun for rund vare, og ikke skåret vare. Satsene for lagring, håndtering, innfrysing og svinn er foreslått økt, mens satsen for emballering er foreslått redusert. Nortura søker ikke om omsetningsgodtgjørelse, siden den ikke har vært benyttet de siste årene.

Ved fastsettelse av satsene for 2021 foreslo Nortura at fremtidige søknader om satser behandles av Omsetningsrådet i desember. Nortura hadde ikke mulighet for å levere søknad for 2022 til desembermøtet i 2021, men de ønsker fortsatt å ha mulighet for dette ved fremtidige søknader. De ønsker også å kunne få behandlet en revidert søknad i juni om det skulle komme endringer av betydning i løpet av året.

Landbruksdirektoratets innstilling er i tråd med Norturas forslag.

Hjemmel

Retningslinjer for markedsregulering av kjøtt, fastsatt av Omsetningsrådet 31.03.2011, punkt 3-1-1, med hjemmel i forskrift av 22. oktober 2008 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer, § 7-1.

Forutsetninger

Vedlegg

Brev fra Nortura datert 13. mai 2022

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Det fastsettes følgende beløp og satser for markedsreguleringen i kjøttsektoren for 2022:

Pallehold, 1. halvår 2022	555 450 kroner
Innfrysing, rund vare	
Innfrysing	105,7 øre per kg
Håndteringskostnader ved fryseriene	93,7 øre per kg
Emballering	68,2 øre per kg
Svinn 1,1 %	81,7 øre per kg
Sum	349,3 øre per kg

Overføring mellom fryselager Håndteringskostnader ved fryseriene	93,7 øre per kg
Fryselagring	51,0 øre per kg

Foreløpig

Kjøtt - Satser i markedsreguleringen 2022

Nortura søker i brev av 13. mai 2022 om justering av satsene for markedsregulering av kjøtt for kalenderåret 2022.

Ved fastsettelse av satsene for 2021 foreslo Nortura at fremtidige søknader om satser behandles av Omsetningsrådet i desember, ref. sak 50/21 i Omsetningsrådets møte 21. juni 2022. Nortura mener dette gir bedre forutsigbarhet for fryseriene. Nortura hadde ikke mulighet for å levere søknad for 2022 til desembermøtet i 2021, men de ønsker fortsatt å ha mulighet for dette ved fremtidige søknader. De ønsker også å kunne få behandlet en revidert søknad i juni om det skulle komme endringer av betydning i løpet av året.

Kompensasjon for pallehold

Nortura får kompensert de kapitalkostnader pallehold til markedsreguleringen medfører. Omsetningsrådet vedtok i møtet 15. juni 2015, jf. sak 44/15, at man heretter tar utgangspunkt i det høyeste antallet paller på reguleringslager de tre siste årene, og runder opp til nærmeste tusen. Med de tre siste årene tolker man de tre siste foregående årene, slik praksisen også har vært tidligere.

På bakgrunn av tidligere søknader og vedlegg til Norturas saksfremstilling settes det opp følgende oversikt over bruken av paller:

År	2021	2020	2019	2018	2017
Antall paller	8 331	23 158	30 084	27 724	16 548

Nortura opplyser at det høyeste antallet paller på reguleringslager de tre siste årene var i uke 1/2019. Da var det 30 084 paller i bruk. Palleverdien ble 31. desember 2015 endret til 2 300 kroner. Renten for første halvår 2022 er fastsatt av Landbruksdirektoratet til 1,61 prosent. Ved å legge 30 000 paller til grunn, blir godtgjørelsen for første halvår 2022 555 450 kroner.

Nortura forutsetter at samme antall paller benyttes til beregning av kapitalbinding i andre halvår, med en eventuell endring av rentesats.

Lagringsgodtgjørelse

Nortura foreslår at lagringsgodtgjørelsen økes med 14,0 øre fra 2021 til 2022, noe som gir en lagringsgodtgjørelse på 51 øre per kg. Økningen skyldes i følge Nortura at prisen på elektrisk kraft har økt betydelig. Fra 2020 til 2021 ble satsen økt med 4,0 øre per kg.

Siden det er store forskjeller i prisen på elektrisk kraft mellom landsdeler ønsker Nortura å differensiere satsen til fryselaagrene. De vil sette forskjellige satser for aktører i ulike landsdeler, men ha som mål at de i snitt skal ligge på omsøkt sats.

Med bakgrunn i de store prisforskjellene mellom landsdeler og ekstreme økninger i kraftprisene kan det bli avvik mellom budsjetterte kostnader og faktiske kostnader. Derfor ønsker Nortura muligheten til å justere satsen i løpet av neste halvår ved behov, ettersom prisen på elektrisk kraft har kontinuerlig vært i endring hittil i år. Tidligere år har prisen på elektrisk kraft vært relativt stabil gjennom året.

Håndteringsgodtgjørelse

Håndteringsgodtgjørelsen skal dekke kostnader ved arbeid og administrasjon av reguleringslagret kjøtt. Dette omfatter transport mellom bil og fryselaager, veiing av pallene ved innlegg og uttak og administrasjon (papir- og oppfølgingsarbeid inkl. lagertelling). Med utgangspunkt i markedsreguleringsbudsjettet utarbeidet på grunnlag av Nortura

Totalmarkeds prognose for 2022 og beregnet innfrysingsbehov for helt slakt, er det beregnet en gjennomsnittssats. Det er vedtatte beregningsprinsipper som ligger til grunn, bortsett fra at Nortura har endret forventet antall tonn til forventet antall skrotter på reguleringslager i beregningen av den veide gjennomsnittssatsen.

På bakgrunn av dette søkes det om en godtgjørelse på 93,7 øre per kg som benyttes for all reguleringslagret vare. Dette er en økning på 2,2 øre per kg (2,4 prosent) i forhold til gjeldende sats. Fra 2020 til 2021 ble satsen økt med 1,4 øre per kg. Det er endring i sammensetning av dyreslag på reguleringslagring som er årsaken til endringen, samt økte kostnader.

Innfrysingsgodtgjørelse

Innfrysingsgodtgjørelse gjelder bare for helt slakt og skal dekke nedlegging i pall, transport inn i innfrysingsrom, innfrysing og plassering på fryselager. Beregningen for 2022 er basert på vedtatte kalkulasjonsprinsipper, sett bort fra at det nå er forventet antall skrotter på reguleringslager som legges til grunn, som beskrevet for håndteringsgodtgjørelsen. Nortura foreslår at innfrysingsgodtgjørelsen økes med 19,6 øre per kg (22,8 prosent) til 105,7 øre per kg. Satsen settes på bakgrunn av hvor mye man forventer at fryses inn av de ulike dyreslagene. I følge Nortura er det betydelige økninger i strømkostnader som er den viktigste årsaken til økningen. Fra 2020 til 2021 ble satsen økt med 16 øre per kg.

Sats for emballering

Emballeringsgodtgjørelsen gjelder for helt slakt og skal dekke innkjøpskostnader per "innfrysingsenhet" og arbeidskostnader knyttet til emballeringen. Godtgjørelsen synliggjøres som én sats, men utbetalingen til fryseriene differensieres, da kostnadene per kg varierer betydelig avhengig av dyreslag. Nortura søker om en godtgjørelse på 68,2 øre per kg. Dette innebærer en reduksjon på 22,3 øre per kg (22,5 prosent) i forhold til gjeldende sats. Årsaken til dette er at satsen beregnes per kg, og beregnet innfrysingsvolum øker i forhold til i fjor. Satsen per dyreslag øker fordi kostnadene til emballering øker for storfe, sau og ung sau. Gris og lam får ingen endring i satsen. Dersom det blir vridninger eller økninger utover budsjettert innfrysingsvolum vil dette påvirke snittsatsen, men ikke satsen per dyreslag. Fra 2020 til 2021 ble satsen økt med 8,6 øre per kg.

Svinngodtgjørelse

Nortura foreslår at svinnprosenten på helt slakt videreføres med 1,1 prosent. Det har ikke vært skåret vare på reguleringslager i fjor, og Nortura har derfor ikke foreslått en sats for dette for 2022. Svinngodtgjørelse per kg fremkommer ved å benytte prosentsatsene på foregående års gjennomsnittspris per kg kjøtt på reguleringslager.

Gjennomsnittsverdien på reguleringslageret i 2021 var 74,27 kr per kg. Økt gjennomsnittspris skyldes prisutvikling og sammensetning av dyrematerialet på reguleringslager. Det har kun vært storfe og lam på reguleringslager i fjor. Dette trekker opp gjennomsnittsprisen.

Beregnet svinngodtgjørelse blir dermed følgende:

Helt slakt	1,1 % av 74,27 kr per kg	0,817 kr per kg
------------	--------------------------	-----------------

Satsen er økt med 23,1 øre per kg for helt slakt sammenlignet med 2021. Fra 2020 til 2021 økte satsen med 11,1 øre per kg.

Omsetningsgodtgjørelse

Nortura søker ikke om denne godtgjørelsen for 2022, da den ikke har vært benyttet på

noen år fordi Nortura Totalmarked gjør alle arbeidsoppgavene selv per dags dato. De søkte heller ikke om dette for 2021.

Landbruksdirektoratets vurdering

Norturas forslag til satser bygger på tidligere vedtatte beregningsprinsipper, sett bort fra at Nortura har endret forventet antall tonn til forventet antall skrotter på reguleringslager i beregningen av den veide gjennomsnittssatsen for håndteringsgodtgjørelsen og innfrysingsgodtgjørelsen. Bakgrunnen er at det er like mye arbeid som ligger til grunn uavhengig av vekten på skrotten. Nortura har derfor benyttet antall skrotter som grunnlag for å forhindre at endringer i gjennomsnittlig slaktevekt påvirker disse satsene.

Satsene for lagring, håndtering, innfrysing og svinn er foreslått økt, mens satsen for emballering er foreslått redusert. Nortura søker ikke om omsetningsgodtgjørelse da Nortura Totalmarked utfører de aktuelle arbeidsoppgavene per dags dato. Viktige årsaker til økninger i satsene er økte strømkostnader, prisutvikling og endring i sammensetning av dyreslag på reguleringslager.

Lagringsgodtgjørelsen er foreslått økt på bakgrunn av økte strømkostnader. På grunn av store forskjeller i prisen på elektrisk kraft mellom landsdeler ønsker Nortura å differensiere satsen til fryselagrene. De vil sette forskjellige satser for aktører i ulike landsdeler, men ha som mål at de i snitt skal ligge på omsøkt sats. Nortura ønsker også å ha muligheten til å justere satsen i løpet av neste halvår ved behov, ettersom prisen på elektrisk kraft har kontinuerlig vært i endring hittil i år. Tidligere år har prisen på elektrisk kraft vært relativt stabil gjennom året.

Det har ikke vært skåret vare på reguleringslager i fjor, og Nortura har derfor ikke foreslått en egen svinngodtgjørelse for skåret vare. Nortura har svart per e-post at det ikke er aktuelt med reguleringslagring av skåret vare i år. Foreslåtte satser gjelder dermed rund vare.

Kompensasjon for pallehold har tradisjonelt vært basert på høyest antall paller på reguleringslager de tre foregående årene. Nortura søker om rentegodtgjørelse for 30 000 paller i første halvår 2022 og viser til uke 1/2019. Da var det totalt 30 084 paller i bruk. I søknaden for 2021 behandlet i Omsetningsrådets møte 21. juni 2021, sak 50/21, stod det lavere palletall for årene 2019 og 2020. Nortura søkte da om kompensasjon for 28 000 paller. Nortura har forklart at tallene som ble levert i fjor var feil og at tallene som nå er levert er riktige. Landbruksdirektoratet ser at prinsippene rådet har vedtatt for beregning av kapitalgodtgjørelse for pallehold er lagt til grunn i Norturas søknad og foreslår at godtgjørelsen baseres på 30 000 paller for 2022. Satsen for pallepanten er lik palleverdien. Denne ble 31. desember 2015 endret til 2 300 kroner, og tilsvarer pris på kjøp av paller. Pallegodtgjørelsen for første halvår 2022 blir etter dette, med utgangspunkt i en rente på 1,61 prosent fastsatt av Landbruksdirektoratet, 555 450 kroner.

Ved fastsettelse av satsene for 2021 foreslo Nortura at fremtidige søknader om satser behandles av Omsetningsrådet i desember, ref. sak 50/21 i Omsetningsrådets møte 21. juni 2021. Nortura mener dette gir bedre forutsigbarhet for fryseriene. Nortura hadde ikke mulighet for å levere søknad for 2022 til desembermøtet i 2021, men de ønsker fortsatt å ha mulighet for dette ved fremtidige søknader. De ønsker også å kunne få behandlet en revidert søknad i juni om det skulle komme endringer av betydning i løpet av året. Som beskrevet i sak 50/21, har Landbruksdirektoratet ingen innvendinger mot dette.

Landbruksdirektoratet har ingen ytterligere merknader og innstiller i tråd med Norturas forslag.

Saksnr.: 061/22	Sektor: Egg	Styre/råd: OR
Behandling: 23.06.2022	Tittel: Egg - Frivillig førtidsslakting av verpehøner i 2022 - utvidelse av ramme	Saksnr.: 21/45238-12

Beskrivelse

Nortura søker om utvidelse av rammen for frivillig førtidsslakting i 2022. 4. november 2021 vedtok Omsetningsrådet en ramme slik at eggproduksjonen kan reduseres med inntil 1 500 tonn i 2022, jf. sak 82/21. 22. april 2022 vedtok rådet å utvide rammen til 2 000 tonn, jf. sak 45/22. Nortura søker nå om at denne rammen utvides til 3 000 tonn, da prognosen nå viser et overskudd av egg på 2 900 tonn i 2022.

Landbruksdirektoratets innstilling er i tråd med søknaden.

Hjemmel

Lov 1936-07-10-6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11, første ledd, forskrift 2020-06-22 nr. 1397 om kompensasjon til frivillig førtidsslakting av verpehøns § 2.

Forutsetninger

Vedlegg

Brev fra Nortura datert 25. mai 2022

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Omsetningsrådet utvider rammen for førtidsslakting av verpehøner i 2022 med ytterligere 1 000 tonn, slik at tiltaket kan gjennomføres for å redusere eggproduksjonen med inntil 3 000 tonn, jf. vedtak i sak 45/22 av 22. april 2022 og vedtak pkt. 1 i sak 82/21 av 4. november 2021.

Egg - Frivillig førtidsslakting av verpehøner i 2022 - utvidelse av ramme

Bakgrunn for søknaden

I brev av 25. mai 2022 søker Nortura SA Omsetningsrådet om at rammen for frivillig førtidsslakting av verpehøner i 2022 utvides, slik at eggproduksjonen kan reduseres med inntil 3 000 tonn i 2022. I Omsetningsrådets møte 4. november 2021, sak 82/21, vedtok rådet en ramme på inntil 1 500 tonn. Videre vedtok rådet å utvide rammen til 2 000 tonn i møte 22. april 2022, sak 45/22. Norturas søknad av 25. mai 2022 tilsier dermed en økning fra tidligere ramme med ytterligere 1 000 tonn.

Søknad om ytterligere utvidelse av rammen for førtidsslakting i 2022

Grunnlaget for å søke om ytterligere utvidelse av rammen for førtidsslakting er at Norturas prognose i mai 2022 viser et samlet overskudd på ca. 2 900 tonn egg. Ved starten av 2022 var det ca. 600 tonn på lager.

Den prognoserte markedsbalansen inkluderer en import på 300 tonn. Overskuddet er en følge av økning i tilførslene på 1 prosent sammenlignet med 2021, mens engrossalget forventes å bli redusert med 2 prosent.

Bruk av andre tiltak

I brevet skriver Nortura at førtidsslaktingen må kombineres med andre tiltak og nevner:

«I 2022 vil disse tiltakene benyttes for å regulere markedet:

- Utjevning av markedet ved å lagre råvare til eggprodukter og produsere lagringsdyktig plomme og heleggpulver.
- Utsatt slakting av verpehøner for å få mer egg mot høytider
- Tilpasning av tidspunkt for innsett
- Tettere oppfølging av produsentenes produksjonsplaner
- Tettere (daglig) kontakt for å ha oversikt over tilgjengelige egg i markedet
- Hyppigere henting av egg hos produsent
- Omdisponering av skallegg på lager til miljøfôr
- Prioritering av egg i Matprat
Finansieringen av Opplysningskontoret for egg og kjøtt er justert til å bli knyttet enda nærmere markedsituasjonen, og for 2022 tilsier det en betydelig satsing på egg.
- Salgstiltak
Nortura satser mer på marked- og salgsarbeid for egg.
- Prisforhold
Egg har lav priselastisitet, og eggforbruket blir normalt ikke særlig påvirket av en eventuell prisendring.»

Bruk av førtidsslakting

Nortura skriver følgende om bruken av førtidsslakting for 2022:

«Eggmarkedet har klare etterspørselstopper rundt jul, påske, mai og delvis august, mens produksjonen er tilnærmet stabil. Markedet for konsumegg må dekkes av ferske egg. Eggproduksjonen må dimensjoneres slik at den kan dekke behovet for konsumegg også i høysesongene. Det er i tråd med målsetningene for norsk landbruk om å dekke etterspørselen på hjemmemarkedet etter varer man har naturgitte forutsetninger for å produsere. Det vil også være krevende å dekke konsumeggmarkedet med importegg med tilfredsstillende kvalitet til etterspørselstoppene, da de landene som har tilnærmet samme salmonellastatus som Norge, Sverige, Danmark og Finland har det samme forbruksmønstret som Norge.

Med ubalansen mellom tilførsler og salg oppstår det et utjevningsbehov gjennom året. For egg er hhv. førtidsslakting av verpehøner og eggproduktvirksomhet de viktigste virkemidlene for å balansere ut sesongsvingninger. Med dimensjonering av løpende produksjon opp mot etterspørselstopper er det da også samlet over året vanskelig å unngå noe overproduksjon.

Omsetningsrådet har vedtatt en ramme på 2000 tonn førtidsslakting. Det viser seg at det heller ikke er tilstrekkelig.»

Gjennomføring av førtidsslaktingen

Nortura skriver at de ikke lenger slakter verpehøner, fordi utrangerte verpehøner ikke er etterspurt i markedet. Høner avlives på garden i de fleste tilfeller ved gasscontainer. Mattilsynet varsles ved bruk av gassavliving, for at de skal ha mulighet til kontroll selv om de skal ikke godkjenne tiltaket. Kadavre leveres oftest til Norsk Protein for destruksjon. Fra 2018 er normal slaktealder satt til 78 uker for å utnytte innsatte høner bedre. I forskrift om kompensasjon til frivillig førtidsslakting av verpehøns § 4 første ledd står det at det kan gis kompensasjon for høner som avlives minst 3 og maksimalt 20 uker før normal slaktealder. Dette betyr avliving av hønene i perioden 58-75 uker. Nortura mener at dette bør bli videreført.

Nortura skriver at Råd for frivillig førtidsslakting vurderer markedet og anbefaler tidspunkt for bruk av førtidsslakting gjennom året.

Kompensasjon til eggprodusentene

Ordningen bygger på at eggprodusentene som førtidsslakter gis kompensasjon for tapte inntekter frem til ordinær slaktealder. Kompensasjonen beregnes ut fra hvor mye inntekter som bortfaller for hvert kilo egg som ikke blir produsert.

Norturas beregning av nødvendig kompensasjon per kg egg

Vekta etter andel av hver produksjonsform		
Miljøinnretning	3 %	
Frittgående	97 %	
Økologisk	0 % (inngår i frittgående)	
		Per avliva høne
Dødelighet til 78 uker, %	5,3	
Eggvekt, g	65,1	
Ytelse, kilo egg/høne/uke	0,411	
Eggpris, kr/kg	kr 18,82	
Tapt egginntekt		kr 7,74
Fôropptak, gram fôr/høne/dag	119	
Fôrpri	kr 4,94	
Spart førkostnad		kr 4,12
Tapt egginntekt - spart førkostnad		-kr 3,62
Diverse variable kostnader	kr 0,35 50 %	kr 0,18
Tapt dekningsbidrag per høne per uke		-kr 3,45
Tapt dekningsbidrag per kilo egg		-kr 8,38
Nødvendig kompensasjon per kg egg		kr 8,40

Norturas beregning av kompensasjon er uendret siden rammen sist ble utvidet 22. april 2022.

Nortura understreker at det er svært viktig å oppnå tilstrekkelig oppslutning om førtidsslakting i perioder den iverksettes. Kompensasjonen må derfor være rimelig. Kompensasjonssatsen har de siste årene vært fastsatt innenfor et intervall, og denne fleksibiliteten har i henhold til Nortura vist seg å ha god effekt. Fastsettingen av sats i ulike perioder vil drøftes i Råd for frivillig førtidsslakting. Økonomien i eggproduksjon viser etter hvert større variasjon mellom blant annet driftsformer og kapitalbelastning. Etter en bred vurdering ser Nortura behov for å kunne benytte kompensasjonen mer fleksibelt for å møte denne situasjonen.

Nortura anbefaler at kompensasjonssatsen også for resten av 2022 fastsettes til kr 7,00 – 9,50 per kg egg. Et så stort intervall på kompensasjonssatsen vil gi en positiv mulighet til tilpasning, og bedre sikre at det ikke brukes mer omsetningsmidler enn nødvendig.

Nortura skriver at dersom hele eggmengden som søkt om på 3 000 tonn tas ut, vil kostnaden bli ca. 25 mill. kroner.

Vilkår for produsentene og dokumentasjon av avliving

Nortura legger opp til de samme vilkårene for produsentene som ved opprinnelig søknad om førtidsslakting i 2022.

Siden kompensasjonen er knyttet til tapt overskudd per kilo egg, er det potensiell eggleveranse en trenger å sannsynliggjøre. Nortura anbefaler at kompensasjonen tar utgangspunkt i eggleveransene de siste seks ukene. Det er kontrollerbart ved at pakkeriene har arkivert avregningene for levering av egg. Eggpakkeriet må videre bekrefte at eggleveransen de siste seks ukene har vært normale eller representative for det aktuelle innsettet. I tillegg må eggpakkeriet bekrefte at leveransen har opphørt. Det kreves dessuten

at det dokumenteres med faktura for hvilket kvantum verpehøner som faktisk er avlivet, og at eggproduksjonen ikke bare omsettes på en annen måte. Avliving dokumenteres med bekreftelse på mottak av høner. Dokumentasjon kan være fra slakteri eller firma som mottar høner for destruksjon.

Hønene kan slaktes fra de er 58 til de er 75 uker. I dette ligger det en mulig fleksibilitet som kan bidra til bedre oppslutning og effekt. Forlenget periode innebærer i seg selv ikke en kostnadsøkning. Kostnaden er avhengig av hvor mye ordningen benyttes.

Landbruksdirektoratets vurdering

Norturas prognose fra mai 2022 indikerer at overskuddet i 2022 blir 2 900 tonn egg. I Omsetningsrådets møte 4. november 2021, sak 82/21, vedtok rådet frivillig førtidsslakting i 2022 med en ramme på inntil 1 500 tonn egg, og denne rammen ble utvidet til 2 000 tonn i rådets møte 22. april 2022, sak 45/22. Basert på den siste prognosen mener Nortura det er behov for å utvide denne rammen ytterligere til å gjelde inntil 3 000 tonn egg. Nortura skriver i søknaden at overskuddet er en følge av økning i tilførslene på 1 prosent sammenlignet med 2021, mens engrossalget forventes å bli redusert med 2 prosent.

Overskuddet på egg i 2022 har allerede ført til flere ekstraordinære reguleringstiltak. Omsetningsrådet vedtok billigsalg av 200 tonn egg til eggprodukter i møtet 14. januar 2022, sak 3/22. I Omsetningsrådets møte 24. mars 2022, sak 26/22, ble det vedtatt billigsalg av ytterligere 200 tonn egg, samt 200 tonn til miljøfôr. Nortura har nå søkt om ytterligere 200 tonn egg til miljøfôr, se egen sak. Nortura viser i sin søknad til andre tiltak som førtidsslaktingen kombineres med. Det er en forutsetning for igangsetting av tiltaket at andre tiltak har blitt vurdert, jf. forskrift om kompensasjon til frivillig førtidsslakting av verpehøns § 2 andre ledd. Det er også et krav om å gjennomføre markedsregulering slik at kostnadene blir lavest mulige, jf. markedsreguleringsforskriften § 3-1 fjerde ledd. Førtidsslakting er en relativt rimelig ordning som har den fordelen at den fjerner overskuddet før det oppstår. Nortura skriver i søknaden at Rådet for frivillig førtidsslakting vurderer markedet og anbefaler tidspunkt for bruk av førtidsslakting gjennom året. Dette er i tråd med forskriften § 2 andre ledd.

Nortura foreslår at intervallet for kompensasjonssatsen forblir uendret på kr 7,00 til kr 9,50 per kg egg. De foreslår heller ingen endringer i øvrige vilkår, utover størrelsen på rammen for tiltaket. Det er dermed ikke behov for å gjøre endringer i forskrift om kompensasjon til frivillig førtidsslakting av verpehøns.

Ved full utnyttelse av en ramme på 3 000 tonn egg kan kostnadene bli på inntil 28,5 mill. kroner ved bruk av maksimal kompensasjonssats. Nortura har imidlertid beregnet kostnaden ved tiltaket til ca. 25 mill. kroner. Det er også dette beløpet som er lagt til grunn i saken om omsetningsavgift for andre halvår 2022, se egen sak.

Landbruksdirektoratet foreslår at Norturas søknad om å utvide rammen for frivillig førtidsslakting av verpehøner til 3 000 tonn i 2022 innvilges.

Saksnr.: 062/22	Sektor: Egg	Styre/råd: OR
Behandling: 23.06.2022	Tittel: Egg - Markedsregulering av egg til miljøfôr	Saksnr.: 22/1142-12

Beskrivelse

Nortura har i brev 31. mai 2022 søkt Omsetningsrådet om å benytte midler fra omsetningsavgiften til omdisponering av inntil 200 tonn overskuddsegg i markedsreguleringen til miljøfôr.

Landbruksdirektoratet innstiller på at søknaden innvilges.

Hjemmel

Lov 10. juli 1936 nr 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror (Omsetningsloven) § 11 første ledd,

Forskrift 22.10. 2008 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1

Retningslinjer for markedsregulering av egg, fastsatt av Omsetningsrådet 29. mars 2012, punkt 2.

Forutsetninger**Vedlegg**

Norturas brev av 31. mai 2022

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Omsetningsrådet gir Nortura SA en forhåndsgodkjennelse for å gjennomføre omdisponering av inntil 200 tonn overskuddsegg til miljøfôr i 2022. Dette kommer i tillegg til rammen for samme tiltak som ble forhåndsgodkjent 24. mars 2022 sak 26/22 .

Egg - Markedsregulering av egg til miljøfôr

Norturas søknad om miljøfôr

Nortura har i brev 31. mai 2022 søkt Omsetningsrådet om å benytte midler fra omsetningsavgiften til omdisponering av inntil 200 tonn overskuddsegg i markedsreguleringen til miljøfôr. Fra Norturas søknad:

«Overskudd av egg og behov å omdisponere egg på lager

Nortura SA vil søke om å benytte midler fra omsetningsavgiften til disponering av inntil 200 tonn overskuddsegg i markedsreguleringen til miljøfôr.

Beskrivelse overskuddet av egg

Egglageret var stort etter nyttår, og eggoverskuddet fortsatte å øke. Egglageret ved starten av uke 21 var 793 tonn. Prognosen i mai viser et overskudd i 2022 på 2900 tonn egg før førtidsslakting, og i tillegg var det 522 tonn egg på lager ved inngangen av året. Produksjonen øker samtidig som salget svikter.

Tiltak for å handtere overskuddet

- Førtidsslakting er gjennomført fra uke 1 til 11, og eggproduksjonen ble redusert med 419 tonn.
- Førtidsslakting pågår med effekt fra uke 19 til 46, og avtaler om uttak gjøres fortløpende
- Omsetningsrådet har vedtatt en ramme på 2000 tonn førtidsslakting og Nortura har søkt om å utvide dette til 3000 tonn
- Rullering av reguleringslager av skallegg
- Billigsalg av 400 tonn skallegg til eggprodukter vedtatt av Omsetningsrådet 14. januar og 28. februar. Det ble ferdige mandag 23.5
- I løpet av de fire første månedene i år er det importert kun 89 tonn egg. Det er lavere enn tidligere år og bør kunne forklares med at billigsalget erstattet import. Importen samme periode de forrige år var 165 tonn, 128 tonn, 212 tonn.
- Nortura jobber spesielt aktivt mot markedet og gjennomfører salgskampanjer
- Ekstra markedsføringstiltak for egg via OEK
- Produksjonen av eggprodukter økes maksimalt
- Omsetningsrådet vedtok 28. februar at inntil 200 tonn egg kunne omdisponere til miljøfôr, og det er planlagt ferdig benyttet i løpet av uke 24

Disse tiltakene har ikke vært tilstrekkelig. Det er ikke mulig å benytte alle eggene til eggprodukter før de blir for gamle. Akkurat nå er det kritisk med hensyn til holdbarhet på egg på lager, men det kan løses med 200 tonn med fôrproduksjon. Deretter vil det bli kritisk igjen mot slutten av august og september og oktober. I en slik spesiell situasjon med mye overskuddsegg er tilgang på lager også problematisk.

Forslag til tiltak

Slik Nortura nå vurderer situasjonen, er det behov for å omdisponere 200 tonn egg fra humant konsum til fôrproduksjon for at vi kommer ned på et volum i totalmarkedet for egg som er håndterlig. Nortura søker derfor Omsetningsrådet om å omdisponere inntil 200 tonn egg til miljøfôr.

I pkt. 2 i Retningslinjer for markedsregulering av egg heter det at andre tiltak kan iverksettes etter forhåndsgodkjennelse av Omsetningsrådet. Nortura mener at omdisponering av reguleringsegg til miljøfôr kan gjennomføres etter denne bestemmelsen, og dette har også vært gjort tidligere.

Vurderinger i forhold alternative anvendelser

Omsetningsrådet har godkjent billigsalg av 400 tonn egg i 2022. For at slike billigsalg skal ha effekt på å balansere totalmarkedet for egg forutsetter det et den aktøren som kjøper egg også frastår fra alternativ som er import. I tillegg til å balansere totalmarkedet må markedsregulator og Omsetningsrådet gjøre en vurdering av om utstrakt bruk av billigsalg får uheldige konsekvenser både for markedet i Norge og forholdet knyttet til konkurransevridding mellom aktører.

Egg, og særlig egg til eggprodukter, har svært lav priselastisitet. Billigsalg av egg som skal foredles videre til f.eks. majones vil i praksis ikke bidra til et økt salg av majones som er tilstrekkelig for å balansere markedet. Utstrakt bruk av billigsalg av egg vil derimot bidra til å legge press på det generelle prisnivået aktørene har behov for å ta ut på slike egg for å kunne ha en lønnsom produksjon av eggprodukter. Nortura opplever nå at flere store aktører legger vekt på prisnivået for egg på billigsalg i ordinære prisforhandlinger, noe som på sikt vil være ødeleggende for å ta ut en nødvendig pris på egg totalt sett.

I Norge har vi praksis to eggproduktfabrikker. Kjøp av egg på billigsalg blir i praksis kun mulig for én aktør (DAVA Foods, Larvik). Nortura opplever allerede nå at billigsalg kan ha bidratt til en konkurransevridding i bransjen. Kunder viser nå til at konkurrent av Nortura kan tilby eggprodukt basert på norske egg til lavere pris som følge av billigsalg. En videreføring av billigsalg kan derfor ikke anbefales videre nå.

Det er mer enn nok egg tilgjengelig i det norske markedet til produksjon av eggprodukter. Med det som bakgrunn vil import i tillegg til muligheter for å kjøpe egg til produksjon av eggprodukter kun medføre økt overskudd. Fortsetter importen er det av andre årsaker enn mangel på råvare i Norge.

Oppsummert vil det å videreføre billigsalg av egg ikke gi økt salg av eggprodukter som er en nødvendig effekt for å balansere markedet med et slikt tiltak. Det bidrar dessuten til konkurransevridding fordi det i praksis er kun én aktør som kan motta egg på billigsalg. I praksis vil det å videreføre billigsalg nå kun medføre at norske eggprodusenter finansierer økt konkurransekraft hos én aktør i markedet uten at det bidrar til å øke salget totalt sett i Norge.

Prosess og kostnad

Eggene knekkes på Nortura Eggprodukter. NE har kapasitet til å knekke denne mengden i løpet av ca. 8 uker, og det vil også gi en akseptabel situasjon med hensyn til holdbarhet. Det er avklart med Miljøfôr Norge AS at de kan handtere et slikt volum på denne tiden. De overtar eggene kostnadsfritt mot henting.

Kostnaden med å bruke egg til miljøfôr er råvareverdien av usorterte overskuddsegg som kan anslås til ca. kr 21,00 pr. kg, og i tillegg kommer kostnaden for knekking kr 1,25. Kostnaden pr. kg egg til miljøfôr blir da ca. kr 22,25. Kostnaden med å benytte inntil 200 tonn egg til miljøfôr kan bli inntil ca. 4,5 mill. kroner. Endelig beregning av kostnad ved tiltaket vil basere seg på eggmengden og prisen på de konkrete eggene som benyttes.

Finansiering

Budsjett for omsetningsavgift egg i 2022 viser et utgående fond på ca. 31,5 mill. kroner etter økt avgift andre halvår, og det er en målsetting at fondet skal være minst 30 mill. kroner. Ved omdisponering av 200 overskuddsegg til miljøfôr med en kostnad på ca. 4,5 mill. kroner reduseres fondet til 27 mill. kroner. Nortura mener det gir tilstrekkelig sikkerhet.»

Landbruksdirektoratets behandling av saken

Innledning

Nortura Totalmarked som er markedsregulator for sektorene kjøtt og egg (heretter Nortura) har i brev 31. mai 2022 søkt Omsetningsrådet om å benytte inntil 4, 5 millioner kroner fra omsetningsavgiften til omdisponering av inntil 200 tonn overskuddsegg i markedsreguleringen til miljøfôr. Etter at søknaden ble mottatt har Landbruksdirektoratet som sekretariat for Omsetningsrådet hatt to møter med Nortura om saken, ett telefonmøte og ett fysisk møte. Det har videre vært e-post utveksling mellom direktoratet og Nortura om saken.

Det bemerkes at Nortura i e post 13. juni 2022 har korrigert en opplysning i ovenfor siterte brev. Det sies i brevet «Ved omdisponering av 200 overskuddsegg til miljøfôr med en kostnad på ca. 4,5 mill. kroner reduseres fondet til *27 mill. kroner.*» Riktig tall skal være 31,5 mill. kroner.

Norturas beskrivelse av situasjonen

Nortura beskriver i sitt brev og i møtene med direktoratet, et eggmarked som er i stor ubalanse. I følge Nortura har det etter det de erfarer ikke forekommet så store overskudd av egg i det norske markedet som høsten 2021 og våren 2022. I følge Nortura har denne situasjonen bygget seg opp over lengre tid, og har sin bakgrunn i flere forhold. Dette har bl.a. med endringer i regelverket om hold av verpehøner å gjøre, endringen i regelverket har gjort at noen har investert i større anlegg. Samtidig er eggproduksjon en relativt enkel produksjon å starte med. For det første krever det ikke store investeringer (sammenliknet med annen produksjon); for det andre gir eggproduksjon raske og løpende inntekter sammenliknet med andre produksjoner. Dette gjør at også mindre gårder ofte velger å investere i eggproduksjon i tillegg til andre produksjoner som f.eks. svin og ku. Det er forventet en økning i 2022 på om lag 2 prosent flere verpehøner enn i 2021. Videre prognoserer Nortura med en svikt i salget til dagligvare og industri på vel 1 prosent i 2022 sammenliknet med 2021, (ref. Prognose 2022 per mai 2022).

Utviklingen i eggmarkedet har ført til at Nortura har foreslått og fått vedtatt i Omsetningsrådet, finansiering av billigsalg i to omganger (sak 03/22 og sak 26/22), gjennomføring av førtidsslakting (sak 45/22), og omdisponering til miljøfôr (sak 26/22). Disse tiltakene har hatt virkning, men er likevel ikke tilstrekkelig til å balansere ut markedet.

Alternativ anvendelse, konsekvenser for markedet og konkurransevridning

Nortura drøfter mulighetene for alternativ anvendelse i sin søknad, dette gjelder særlig billigsalg til humant konsum. Det blir vist til at Omsetningsrådet i to omganger har godkjent billigsalg av 400 tonn egg i 2022.

Det fremholdes sterkt at markedsregulator og Omsetningsrådet må gjøre en vurdering av om tiltaket billigsalg kan få uheldige konsekvenser for eggmarkedet i Norge. Egg, og særlig egg til eggprodukter, har svært lav priselastisitet. Billigsalg av egg som skal foredles videre til f.eks. majones vil i praksis ikke bidra i nevneverdig grad til et økt salg av majones som er tilstrekkelig for å balansere markedet. Det samme gjelder produkter som ferdige vaffelmikser i pose som også nytter egg. Gjentatt bruk av billigsalg av egg til industri vil derimot bidra til å legge press på det generelle prisnivået i industrimarkedet. Lønnsomhetsmarginene i eggmarkedet er i følge Nortura generelt er lave, og aktørene har behov for å ta ut på egg til industri (som har noe lavere kvalitet) for samlet å kunne ha en lønnsom produksjon. Nortura Totalmarked har fått rapporter om at Nortura industri nå opplever at flere store aktører legger vekt på prisnivået for egg på billigsalg i ordinære prisforhandlinger. Dette er en tendens som vil forsterke seg med eventuelle nye runder med billigsalg, noe som på sikt, i følge Nortura, vil være ødeleggende for å ta ut en nødvendig pris på egg totalt sett. Det blir understreket at markedsreguleringen først og fremst har som formål å gi bonden gode og stabile priser, en målsetting som kan bli undergravid dersom man nytter billigsalg i unødvendig stor grad.

Nortura mener også at bruk av billigsalg i nåværende situasjon kan være konkurransevridende i Norturas disfavør. I Norge forekommer det i praksis bare to eggproduktfabrikker, Nortura og DAVA Foods. Kjøp av egg på billigsalg blir i følge Nortura i praksis kun mulig for én aktør (DAVA Foods). Dette fordi det er mer enn nok egg tilgjengelig i det norske markedet til produksjon av eggprodukter, særlig når man medtar importert egg i henhold til kvoter. For Nortura er det ikke aktuelt å importere egg, siden Norturas mottak av egg fra «egne produsenter», (dvs. primærprodusentene som eier samvirket Nortura), er så stor at den mer enn dekker behovet. Nortura har dessuten mottaksplicht fra uavhengige primærprodusenter, og «dobbel mottaksplicht» fra andre industriaktører, noe som i ytterligere grad øker overskuddet av egg hos Nortura. I en slik situasjon vil billigsalg ha den effekt at DAVA Foods kan erstatte importerte egg med egg på billigsalg. Dette vil riktig nok muligens temporært øke etterspørselen etter norske egg, men virke konkurransevridende overfor Nortura, hvor import i praksis er uaktuelt, bl.a. på grunn av mottaksplichten.

Nortura oppsummerer at et tiltak som går ut på å videreføre billigsalg av egg ikke vil gi økt salg av eggprodukter. Det bidrar dessuten til konkurransevridning, fordi det i praksis er kun én aktør som kan motta egg på billigsalg. I praksis vil det å videreføre billigsalg nå, kun medføre at norske eggprodusenter finansierer økt konkurransekraft hos én aktør i markedet uten at det bidrar til å øke salget totalt sett i Norge.

Landbruksdirektoratet har i e-post til Nortura uttrykt at ordningen med billigsalg gir en form for prisnedskrivning for en gitt mengde overskuddsvare. Det blir av Landbruksdirektoratet påpekt at det er en vesentlig kostnadsforskjell på prisnedskrivningen i billigsalget som koster inntil 8 kr/kg, sammenliknet med miljøfôravsetningen som koster 22,25 kr/kg. Direktoratet har derfor bedt Nortura om å vurdere om prisnedskrivning av egg til industri kan være et alternativt temporært kvantumsbegrenset tiltak som et konkurransenøytralt alternativ til billigsalg. Til dette har Nortura svart at de oppfatter at prisnedskrivning av egg til industri som et temporært, kvantumsbegrenset tiltak, i praksis er det samme som billigsalg. I følge Nortura vil et slikt tiltak, dersom det skal virke konkurransenøytralt, måtte innebære at en må skrive ned prisen på dobbelt så stor mengde som nødvendig for å fordele dette mellom Dava og Nortura, da det som nevnt kun er Dava som vil ha import som alternativ. Totalkostnaden av et slikt tiltak vil da i praksis bli like høyt som å ta halve kvantumet til miljøfôr, mener Nortura.

Det blir fremholdt at fordelene med å produsere miljøfôr, er at man er garantert at kvantumet «løftes ut» av markedet, og at tiltaket derfor har en klart balanserende effekt. Nortura sier videre knyttet til dette forslaget at prisnedskrivning/billigsalg i denne

størrelsesorden vil ødelegge prisen på ordinær vare i dette markedet. Man vil da stå i den situasjonen at bonden bruker omsetningsavgift på å gi to aktører billigere egg, som i neste omgang skaper prispress på omsetning av ordinære egg i dette markedet. Dette medfører i følge Nortura at bonden som et resultat får lavere avregningspris på sine egg.

Eggenes holdbarhet

Nortura opplyser at det kan bli vanskelig å benytte alle eggene til eggprodukter før de ut fra mattrygghetskrav blir for gamle. Situasjonen kan bli kritisk med hensyn til holdbarhet på egg på lager. Dette kan i følge Nortura best løses med å disponere 200 tonn egg til fôrproduksjon. Eggene blir i slikt tilfelle varmebehandlet. Det varsles også at situasjonen igjen kan bli kritisk mot slutten av august, september og oktober, og at den spesielle situasjonen med mye overskuddsegg også skaper problemer når det gjelder tilgang på lager.

Landbruksdirektoratet har i e-post til Nortura bedt om at markedsregulator angir nøyaktig hvor mange uker eggene kan være lagret før de går over fra å være egnet for humankonsum, til bare å være egnet for miljøfôr. Til dette har Nortura svart at egg som er over 10 uker gamle ikke egner seg til humant konsum, og at DAVA Foods har vært tydelige på at de ikke ønsker egg som er eldre enn 5 uker. I praksis vil de 200 tonnene som er omsøkt til fôr, overstige 10 uker i løpet av sommeren. Nortura opplever at DAVA ikke har kapasitet alene til å produsere denne mengden eggprodukt i tillegg til sin ordinære produksjon på kort tid. Effekten av billigsalg vil da være at DAVA Foods velger å avbestille egg på ordinært kjøp fra Nortura. Man vil derfor risikere å ikke få økt salg, men kun redusert pris som effekt. I en senere e-post har Nortura sagt at det ikke er mulig å gi en helt spesifikk dato for når eggene ikke kan nyttes til humant konsum, men det gis et anslag på medio august 2022.

Prisnedskrivning av egg til industri, Omsetningsrådets tidligere behandling av spørsmålet

Omsetningsrådet behandlet i 2019 (Sak 62/19) Arbeidsgruppe kjøtt og egg sitt forslag om å etablere en ordning med prisnedskrivning av egg til industri for å balansere eggmarkedet. Omsetningsrådet foretok da en grundig og prinsipiell behandling av dette virkemidlet, som har store likhetstegn med billigsalg til industri. Rådet valgte å ikke gå videre med dette forslaget. Det ble i saken bl.a. vist til en uttalelse fra Referansegruppen, som var en partssammensatt gruppe bestående av representanter fra rådets medlemsorganisasjoner (tidligere Arbeidsgruppe jus). Det ble vist til uttalelsen fra Referansegruppen:

«Referansegruppen skriver at tiltaket antakelig verken vil være konkurransevidende eller konkurransebegrensende. Tiltaket vil imidlertid være et kostbart tiltak og svekke primærleddet i verdikjeden og dermed ikke i tråd med lovens formål om risikoreduksjon for disse aktørene. Referansegruppen stiller spørsmål ved om man underminerer det ordinære markedet og dermed er imot formålet om å fremme omsetning. Forslaget vil kunne bidra til å øke etterspørselen etter norske egg, med det er usikkert om det er en effektiv måte å utnytte omsetningsmidlene på, sli k markedsreguleringsforskriftens § 3 krever.»

Landbruksdirektoratets vurdering

Nortura søknad gjelder disponering av inntil 200 tonn overskuddsegg i markedsreguleringen til miljøfôr. Omsetningsrådet har 29. mars 2012 med hjemmel i forskrift 22. oktober 2008 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av

jordbruksvarer § 7-1, jf. lov 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvarer § 11 første ledd, fastsatt retningslinjer for markedsregulering av egg.

Retningslinjen opplister i punkt 2 tiltak som markedsregulator kan iverksette etter godkjenning fra rådet for å balansere eggmarkedet, herunder førtidsslakting av verpehøns, og billigsalg på egg. Det heter videre i fjerde avsnitt at:

«Andre tiltak kan iverksettes etter forhåndsgodkjennelse av Omsetningsrådet.»

Markedsreguleringsforskriften legger også føringer på de vurderinger som skal gjøres i forbindelse med et slikt tiltak. Dette gjelder særlig et krav om at målsettingen om å utforme tiltak som virker effektivt, konkurransenøytralt (ikke konkurransevridende), og til lavest mulig kostnad. Det heter således i markedsreguleringsforskriften § 3-1 fjerde ledd:

«Markedsregulator har ansvaret for effektivt og konkurransenøytralt å gjennomføre markedsregulering slik at kostnadene blir lavest mulige.»

Markedsreguleringsforskriften legger føringer på hva Omsetningsrådets vedtak kan gå ut på når det treffes vedtak om å bruke avgiftsmidler på tiltaket. Det heter i markedsreguleringsforskriften § 1:

«Tilskudd skal i samsvar med omsetningsloven utformes konkurransenøytralt, både overfor produsentene og omsetningsleddene.»

Både Omsetningsrådet og markedsregulator har altså ansvar for at tiltaket som vedtas er effektivt, konkurransenøytralt og gjennomføres slik at kostnadene med markedsreguleringen blir lavest mulige.

Landbruksdirektoratet ser i denne konkrete saken også grunn til å nevne noen andre føringer lagt av regjering og Storting når det gjelder utforming av tiltak i markedsreguleringen.

Regjeringen omtalte markedsregulators oppgaver i St.meld. nr. 19 (1999-2000). Disse uttalelsene har senere blitt sett som en viktige premisser både når det gjelder forståelsen av formålet med markedsreguleringen, og når det gjelder hvilke oppgaver som kan legges på markedsregulator, og hvor byrdefulle disse oppgavene kan være. Her er de viktigste målsettingene for markedsreguleringen formulert slik. Markedsreguleringen har til formål å gi:

«Mest mulig stabile priser for produsentene, noenlunde like priser over hele landet

(...)

Reguleringen skal bidra til at produsentene oppnår priser mest mulig i samsvar med jordbruksavtalenes forutsetninger, samtidig som prisen i markedet skal holdes på eller under avtalt nivå, som gjennomsnitt for året»

Videre heter det:

«Innenfor retningslinjer fastsatt av Omsetningsrådet har landbrukssamvirket myndighet til å iverksette reguleringstiltak på vegne av totalmarkedet [...] for å sikre et prisnivå i samsvar med jordbruksavtalens målpriser. Denne myndigheten følges av forpliktelser i forhold til både produsenter og forbrukere, herunder mottaksplikt

og forsyningsplikt. For markedsregulator er dette rettigheter og plikter som utgjør en helhet.» (vår strek)

Etter overgang til volummodellen for egg, hvor det ikke lenger settes målpris i jordbruksavtalen, er formålet i markedsreguleringen «å sikre et balansert marked» som er et nødvendig grunnlag for stabile og for bondens best mulige priser i markedet. Som det fremgår av siste setning må det altså være en balanse mellom de fordeler (rettigheter) som markedsregulator får som markedsregulator og de byrdene (plikter) som pålegges selskapet som påtar seg denne oppgaven.

Landbruks- og matdepartementet fremmet i Meld. St. 11 (2016-2017) forslag om at Omsetningsrådet skulle vurdere «endringer i regelverket som forenkler ordningen og reduserer risikoen for konkurransevriddinger i melke- [og] kjøttsektoren». Stortinget var i Innst. 251 S. (2016-2017) enig i at Omsetningsrådet gjennomgår sitt regelverk og understreket i den forbindelse at «Samvirkets tildelte markedsregulatorrolle [ikke må] være konkurransevridende for noen». (vår strek)

Uttalelsen gir uttrykk for at kravet om at tiltakene som vedtas av Omsetningsrådet ikke kan være konkurransevridende for noen, dvs. at tiltaket hverken skal være konkurransevridende for overfor de uavhengige eller markedsregulator.

Det kan med utgangspunkt i de ovennevnte regler og retningslinjer legges til grunn at markedsregulator kan søke Omsetningsrådet om midler til å omdisponere konsumegg til miljøfor som et tiltak for å balansere markedet. I vurderingen om søknaden skal innvilges, skal Omsetningsrådet vurdere om markedsregulators søknad oppfyller målet om at tiltaket er effektivt, og utformet på en måte som gir lavest mulig kostnad. Dette innebærer at også andre alternative tiltak må vurderes. Det tiltaket som Omsetningsrådet velger å gi støtte til, må ikke være konkurransevridende hverken for uavhengige aktører eller markedsregulator. Tiltaket må heller ikke i urimelig grad legge byrder på markedsregulator når man tar i betraktning den samlede effekten av markedsregulators rettigheter og plikter.

Slik Landbruksdirektoratet ser det er det generelt grunn til å legge stor vekt på markedsregulators vurderinger når denne foreslår tiltak for å balansere markedet. Dette har sin bakgrunn i arbeidsfordelingen mellom markedsregulator og Omsetningsrådet, hvor markedsregulator har det daglige operative ansvaret. Dette tilsier at det skal mye til før Omsetningsrådet skal overprøve markedsregulators vurderinger som gjelder dette tema.

Retningslinjen sitert ovenfor, som gir markedsregulator grunnlag å foreslå omdisponering til miljøfor, legger i seg selv ikke noen føringer eller begrensninger på hva Nortura kan foreslå av tiltak. Føringene og begrensningene ligger i markedsreguleringsforskriften og tolkningen av denne. Disse skal behandles i det følgende.

Det stilles krav om at også andre alternative tiltak skal vurderes, jf. uttrykket «effektivt» og «til lavest mulig kostnad». Nortura har i søknaden vurdert alternativt å nytte tiltaket billigsalg på egg til industri, som for alle praktiske formål kan anses som det samme som prisnedskrivning av egg til industri. Dette er et tiltak som er nyttet i to omganger tidligere i 2022. Tiltaket, som gir en viss inntekt, er i utgangspunktet billigere enn miljøfôr. Dette tilsier at billigsalg bør velges, siden dette er tiltaket med lavest kostnad. Nortura har imidlertid pekt på flere forhold som tilsier at man i den aktuelle situasjonen bør velge miljøfôr til tross for at dette kan være et dyrere tiltak. Tiltaket billigsalg og prisnedskrivning vil ha noe ulik kostnad avhengig av hvordan dette blir organisert (se ovenfor).

Nortura hevder for det første at billigsalg vil virke konkurransevridende i Norturas disfavør. Nortura hevder at det i realiteten bare vil være Norturas konkurrent DAVA Foods

som vil kunne nyttiggjøre seg av et billigsalg. Dette kommer av at det for Nortura av flere grunner er uaktuelt å importere egg fra utlandet. Dersom industrieggene blir lagt ut på billigsalg, vil muligens DAVA Foods kjøpe disse billige eggene i stedet for å importere noe dyrere egg fra utlandet. Dette vil gi selskapet en konkurransefordel som følger av markedsreguleringen, og dermed være i strid med kravet om konkurransenøytralitet. Nortura erkjenner at Norturas egen industrivirksomhet formelt sett kan kjøpe disse eggene på like linje med DAVA Foods. Nortura argumenterer at dette bare vil få den effekt at Nortura får bedre marginer i industrivirksomheten, på bekostning av bonden som betaler for tiltaket.

Grunnen til at det vil være uaktuelt for Nortura å importere egg, er at Nortura allerede har store overskudd på egg fra det norske markedet. Det er flere grunner til det. Nortura har store leveranser fra det alminnelige tilførselsmarkedet, samtidig som selskapet har mottakspåegg på egg fra egne produsenter og fra uavhengige produsenter, og dobbel mottakspåegg fra industrien. Samtidig stanser de aktørene som under alminnelige markedsforhold ber om egg fra Nortura på forsyningsplikten bestillingene sine, når disse får kjøpt egg fra andre aktører enn Nortura.

Landbruksdirektoratet er ikke enig i at billigsalg i dagens situasjon kan anses som konkurransevridende i Norturas disfavør når også Norturas egen industrivirksomhet formelt sett kan kjøpe egg til den samme prisen. Direktoratet innstiller likevel på at Nortura skal få innvilget sin søknad til Omsetningsrådet om midler til å omdisponere eggene til miljøfor. Dette selv om miljøfor sannsynligvis er et dyrere tiltak enn billigsalg. Landbruksdirektoratets vurdering bygger på et helhetlig skjønn, hvor det som nevnt legges stor vekt på Nortura vurderinger av situasjonen. Det legges særlig vekt på Norturas vurdering av hvilke konsekvenser billigsalg vil få på markedet, med fare for en nedjustering av prisene på egg i markedet på grunn av gjentatte runder med billigsalg. Dette bør – slik som Nortura peker på – vurderes i sammenheng med det faktum at primærprodusentene finansierer tiltaket gjennom omsetningsavgiften. Fare for nedjusterte priser, og kostnadene av tiltaket vil samlet sett belaste bondens økonomi. Det kan derfor stilles spørsmål ved om et tiltak med billigsalg kan anses som effektivt i markedsreguleringsforskriftens forstand. Det er et mål etter markedsreguleringsforskriften § 3-1 fjerde ledd at markedsreguleringstiltaket som velges skal være «effektivt». Effektivitetsmålsettingen må her knyttes til formålet med markedsreguleringen, som er å gi bonden stabile priser ved salg av varene sine i tråd med jordbruksavtalens forutsetninger. Å omdisponere eggene til miljøfor vil derimot være effektivt, fordi dette vil «løfte ut» hele kvantumet av markedet. Det legges videre vekt på Norturas vurdering om at det i den nåværende situasjon vil være krevende å gjennomføre et billigsalg på egg til humant konsum markedet, siden eggene er i ferd med å nå grensen for hva som kan nyttes til menneskemat.

Endelig legges det vekt på hensynet til Nortura som markedsregulator og de samlede byrdene som legges på regulator sammenliknet med de fordelene som selskapet har når dette har påtatt seg ansvaret for markedsreguleringen. Nortura har pekt på at ansvaret som markedsregulator medfører at Nortura har store leveranser fra det alminnelige tilførselsmarkedet, samtidig som selskapet har mottakspåegg på egg fra egne produsenter og fra uavhengige produsenter, og dobbel mottakspåegg fra industrien. Samtidig stanser de aktørene som under alminnelige markedsforhold ber om egg fra Nortura på forsyningsplikten bestillingene sine, når disse får kjøpt egg fra andre aktører enn Nortura. Landbruksdirektoratet mener det i nåværende markedssituasjon – og i en situasjon hvor Nortura både har mottakspåegg, og kvantumet som ellers går til å levere på forsyningsplikten ikke blir bestilt – vil være krevende å pålegge Nortura å gjennomføre enda en runde med billigsalg, et tiltak som i liten grad kan nyttiggjøres av Nortura selv og i tilfelle ikke øker omsetningen av norske egg.

Landbruksdirektoratet innstiller derfor på å innvilge søknaden fra Nortura om

omdisponering av egg til miljøfor.

Foreløpig

Saksnr.: 063/22	Sektor: Kjøtt, egg og fjørfekjøtt	Styre/råd: OR
Behandling: 23.06.2022	Tittel: Kjøtt, egg og fjørfekjøtt - Omsetningsavgift for 2. halvår 2022	Saksnr.: 21/67333-19

Beskrivelse

Nortura foreslår følgende endringer av omsetningsavgiftene for andre halvår 2022:

- Satsen for egg økes med kr 0,70 per kg til kr 1,50 per kg

Det er ikke foreslått endringer av omsetningsavgiftene for storfe, gris, lam og sau.

Det har ikke kommet inn forslag fra styret i Animalia om å endre satsene for kylling og kalkun.

Landbruksdirektoratets innstilling er i tråd med forslaget fra Nortura.

Hjemmel

Lov av 1936-07-10 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 5

Forutsetninger**Vedlegg**

Brev fra Nortura datert 23. mai 2022

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.
Protokollen fra denne saken frigis ved møteslutt.

Vedtak

Omsetningsrådet foreslår for Landbruks- og matdepartementet at omsetningsavgiften på egg fastsettes til kr 1,50 per kg fra og med 01.07.2022.

Kjøtt, egg og fjørfekjøtt - Omsetningsavgift for 2. halvår 2022

I møtet 6. desember 2021, sak 105/21, ble det gjort følgende vedtak i Omsetningsrådet:

1. «Omsetningsrådet foreslår for Landbruks- og matdepartementet at omsetningsavgiften på egg og fjørfekjøtt fra og med 01.01.2022 fastsettes til:

Egg	kr 0,80 per kg
-----	----------------

Kjøtt av kylling	kr 0,28 per kg
------------------	----------------

Kjøtt av kalkun	kr 0,28 per kg
-----------------	----------------

2. Omsetningsrådet foreslår for Landbruks- og matdepartementet at maksimalsatsen for omsetningsavgiften på kjøtt av storfe fastsettes til kr 2,50 per kg fra og med 1. januar 2022.
3. Omsetningsrådet foreslår for Landbruks- og matdepartementet at maksimalsatsen for omsetningsavgiften på kjøtt av sau og lam fastsettes til kr 2,50 per kg fra og med 1. januar 2022.
4. Omsetningsrådet foreslår for Landbruks- og matdepartementet at maksimalsatsen for omsetningsavgiften på kjøtt av svin fastsettes til kr 1,50 per kg fra og med 1. januar 2022.
5. Under forutsetning av at Landbruks- og matdepartementet fastsetter maksimalsatser som anbefalt i punkt 2–4, fastsettes satsene for omsetningsavgift for kjøtt for 2022 som følger:

For kjøtt av storfe:

Fra 01.01.2022	kr 0,50 per kg
----------------	----------------

Fra 28.02.2022	kr 1,30 per kg
----------------	----------------

Fra 28.03.2022	kr 0,30 per kg
----------------	----------------

Fra 03.10.2022	kr 1,80 per kg
----------------	----------------

Fra 14.11.2022	kr 0,60 per kg
----------------	----------------

For kjøtt av svin:

Fra 01.01.2022	kr 0,70 per kg
----------------	----------------

For kjøtt av lam:

Fra 01.01.2022	kr 1,60 per kg
----------------	----------------

Fra 01.08.2022	kr 0,60 per kg
----------------	----------------

Fra 12.09.2022	kr 1,60 per kg
----------------	----------------

For kjøtt av sau:
Fra 01.01.2022 kr 1,60 per kg

For kjøtt av svin gjelder satsen også for purke og råne.»

På bakgrunn av den krevende situasjonen med kostnadsøkninger for produsentene, gjorde Omsetningsrådet følgende vedtak i møtet 18. februar 2022, sak 17/22:

«Endringer i satsene for omsetningsavgift for kjøtt av svin, lam og sau for 2022 fastsettes som følger:

1. For kjøtt av svin:

F.o.m. 28.02.2022 0,60 kr per kg

2. For kjøtt av lam:

F.o.m. 28.02.2022 1,40 kr per kg

F.o.m. 01.08.2022 0,40 kr per kg

F.o.m. 12.09.2022 1,40 kr per kg

3. For kjøtt av sau:

F.o.m. 28.02.2022 1,40 kr per kg

»

Det ble ikke foreslått endringer for storfe og egg da det var påløpt høyere reguleringskostnader enn tidligere budsjettet.

I brev datert 23. mai 2022 foreslår Nortura en økning i satsen for egg for andre halvår, mens satsene for kjøtt foreslås videreført. Forslagene er med bakgrunn i regnskapstall for 2021 og oppdaterte markedsprognoser fra mai. Forslaget er godkjent av konsernstyret i Nortura 23. mai 2022.

Det har ikke kommet inn forslag fra styret i Animalia om å endre satsene for kylling og kalkun.

Markedsbildet 2022

Storfe

For storfe prognoseres en underdekning på 2 500 tonn i 2022. Underdekningen hittil i år er dekket opp av reguleringslager på 367 tonn ved starten av året, samt importkvoter og annen import.

Gris

For gris viser prognosen et markedsunderskudd på 3 300 tonn for året 2022 som helhet. Underdekningen dekkes opp av importkvoter og annen import.

Sau/Lam

Det er god balanse i markedet for lam og sau. Prognosen viser et overskudd for 2022 på 400 tonn lam og 200 tonn for sau.

Egg

Prognosen viser et stort overskudd av egg i 2022. Uten førtidsslakting er tilførslene beregnet å øke med 2,7 prosent fra 2021, mens salget forventes å gå tilbake vel 1 prosent. Uten førtidsslakting ville overskuddet vært om lag 2 900 tonn.

Lager – kjøtt

Ved inngangen til uke 21 var det ikke kjøtt på reguleringslager.

Kostnader og finansiering av markedsreguleringen i 2022*Egg*

Ved fastsetting av omsetningsavgiften for 2022 var det lagt til grunn et inngående fond på 37,0 mill. kroner, men regnskapet for 2021 viser at fondet ble på 35,1 mill. kroner. Det ble benyttet mer til priskompensasjon for skillevirksomhet enn budsjettert i 2021.

Budsjettet for 2022 er oppdatert ut fra at prognosen viser forverret markedsbalanse. Kostnaden for førtidsslakting er økt med 10 mill. kroner. 3,2 mill. kroner er benyttet til billigsalg til eggprodukter. Gamle egg omdisponeres til miljøfôr med et tap på ca. 8,4 mill. kroner. Omdisponering av 200 tonn til miljøfôr er allerede vedtatt, og Nortura har nå søkt om ytterligere 200 tonn, se egen sak. I tillegg er kostnaden til priskompensasjon for skillevirksomhet oppjustert med utgangspunkt i regnskapet for 2021.

Nortura beregner utgående fond for 2022 til 5,2 mill. kroner ved videreføring av gjeldende omsetningsavgift, og det er 28 mill. kroner lavere enn det som var lagt til grunn ved vurderingen av budsjett og omsetningsavgift som ble behandlet i Omsetningsrådets møte 6. desember 2021, sak 105/21. Dette viser et klart behov for økt omsetningsavgift.

Kjøtt

Regnskapet for 2021 viser at fondet for kjøtt ved inngangen til 2022 var på 284 mill. kroner. Fondet ble dermed redusert med ca. 9,9 mill. kroner i løpet av 2021.

Med bakgrunn i oppdatert markedsprognose budsjetteres det nå med en reguleringskostnad på kjøtt i 2022 på ca. 47 mill. kroner. Det er 16 mill. kroner mindre enn budsjett lagt frem i Omsetningsrådets møte 6. desember 2021, sak 105/21, og 4 mill. kroner mindre enn budsjett lagt frem i Omsetningsrådets møte 18. februar 2022, sak 17/22.

Revidert oversikt over reguleringskostnader for kjøtt 2022

	Rev. budsjett mai 2022 (mill. kr)	Rev. budsjett februar 2022 (mill. kr)	Opprinnelig budsjett 2022 (mill. kr)
Innfrysing/svinn	12	15	18
Lagerkostnader	3	4	8
Frakter	6	6	8
Frysefradrag	9	9	12
Adm./pallehold	17	17	17
Totalt	47	51	63

Kostnadene på 47 mill. kroner fordeler seg med anslagsvis 25 mill. kroner på storfe, 9 mill. kroner på sau/lam og 13 mill. kroner på gris. Det er reduksjon for sau/lam og gris og en

økning på storfe sammenlignet med opprinnelig budsjett og revidert budsjett fra februar.

Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet er budsjettert med 146 mill. kroner og inkluderer midler til Nyt Norge og markedsføring av økologisk landbruk i regi av Stiftelsen Norsk Mat.

Revidert behov for omsetningsavgiftsmidler for kjøtt 2022

Aktivitet	Beløp (mill. kroner)
Reguleringskostnader	47
+ Faglige tiltak	146
+ Sekretariat, direktoratet	3
= Sum behov for midler	196
- Renteinntekter fond	2
Totalt behov for midler 2022	194

Forslag til omsetningsavgiftssatser andre halvår 2022

Egg

Nortura foreslår at omsetningsavgiften for egg økes til kr 1,50 per kg for 2. halvår 2022.

Budsjettet for 2022 gir da et fond på 31,5 mill. kroner ved utgangen av 2022, i samsvar med målsetting styret har vedtatt tidligere. Et alternativ med å øke omsetningsavgiften til kr 1,10 per kg vil gi et fond på 16,5 mill. kroner.

Tabellen under viser justert budsjett for 2022 med den foreslåtte satsen på kr 1,50 per kg, samt regnskap for de foregående årene.

Budsjettopplysninger på egg. Alle tall er i hele tusen kroner.

	Regnskap				Revidert budsjett
	2018	2019	2020	2021	2022
Pristap / gevinst	77	67	-237	-170	0
Supplering, lagring	787	1 149	1 863	1 628	2 000
Spesialmarkeder	1 709	1 651	1 003	1 843	2 000
Førtidsslaktning	6 587	6 190	6 467	4 605	25 000
Priskompensasjon	19 047	16 170	17 261	22 002	22 000
Adm.	4 413	4 628	4 780	4 420	4 800
Korrigeringsrenter	82	459	103	64	0
Egg til veldedighet			257	0	0
Billigsalg av egg til eggprodukter			0	0	3 200
Overskuddsegg til før			11 553	0	8 400
SUM	32 702	30 314	43 050	34 393	67 400
Faglige tiltak	4 185	4 319	4 264	4 322	4 276
Ekstrabev. faglige tiltak					700
Forsøkshus, faglige tiltak		1 477	1 477	1 477	1 477
OEK	12 800	12 800	12 785	11 881	12 700
Adm. Oms.r.	3 500	3 426	3 329	3 241	3 300
Økologisk	100	99	100	100	100
Nyt Norge	240	240	237	240	240
Totalt behov	53 528	52 675	65 242	55 654	90 193
Fond 1/1	43 730	37 520	40 740	35 114	35 138
Inngang	46 922	55 473	59 083	58 053	86 365
Renter	395	422	533	133	200
Sum	91 047	93 415	100 356	93 300	121 703
Forbruk	53 528	52 675	65 242	55 654	90 193
Tap på fordringer				2 508	
Fond 31/12	37 520	40 740	35 114	35 138	31 510
Endring	-6 211	3 220	-5 626	24	-3 628

Det kan være noen mindre avvik til tallene i Norturas søknad på grunn av avstemming mot regnskap.

Kjøtt

I det opprinnelige budsjettet for 2022 ble det lagt opp til at fondet skulle være på 252 mill. kroner ved utgangen av året. Beregninger nå viser at med satsene for omsetningsavgift som ble vedtatt i desember 2021 og justert i februar 2022, vil fondet ved utgangen av 2022 være på 253 mill. kroner. Fondsstørrelsen er dermed på nivå i forhold til føringer om ønsket fondsstørrelse, ref. Omsetningsrådets møte 20. oktober 2015, sak 69/15.

De vedtatte satsene gir også god balanse i forhold til andel av kostnadene for alle dyreslag, når en ser det over flere år. Nortura anbefaler derfor ingen endringer i satsene for kjøtt for andre halvår 2022.

Tabellen under viser budsjettet for 2022 med de vedtatte satsene, samt regnskap for de foregående årene.

Budsjettopplysninger på kjøtt. Alle tall er i hele tusen kroner.

	Regnskap				Revidert
					budsjett
	2018	2019	2020	2021	2022
Fond 01.01	251 760	274 568	311 404	293 797	283 860
Omsetningsavgift	359 054	382 045	241 008	170 214	163 000
Renteinntgang fondet	4 574	5 798	3 818	1 208	2 000
Annet	7 645	429	5 507	-1 086	
Sum inntekter	371 272	388 272	250 333	170 336	165 000
Administrasjon org.	12 580	13 497	15 367	15 054	17 000
Markedsregulering	198 849	202 592	112 264	24 130	30 000
Korreksjon m.reg. tidligere år		-1 350			
Faglig tiltak/opplysning	133 325	133 430	136 980	137 857	146 000
Sekretariatet (adm)	3 710	3 268	3 329	3 232	3 300
Sum utgifter	348 464	351 437	267 940	180 273	196 300
Fondsending	22 808	36 836	-17 607	-9 937	-31 300
Fond 31.12	274 568	311 404	293 797	283 860	252 560

Det kan være noen mindre avvik til tallene i Norturas søknad på grunn av avstemming mot regnskap.

Trekkrettighet

I juni 2017 godkjente Omsetningsrådet at Nortura kan inngå avtale med en bank om etablering av en trekkrettighet innenfor en ramme på 150 mill. kroner. Sommeren 2021 ble trekkrettigheten redusert til 50 mill. kroner. Det hadde sammenheng med at risikoen for at det raskt skulle påløpe større kostnader enn det fondet kan dekke, ble vurdert som lavere enn de foregående årene. Det er også vurderingen i dag, og Nortura foreslår derfor å videreføre trekkrettigheten på 50 mill. kroner frem til sommeren 2023.

Landbruksdirektoratets vurdering*Egg*

Eggmarkedet er preget av et betydelig overskudd i 2022, og Norturas prognose fra mai viser et overskudd før tiltak på 2 900 tonn egg. Hittil i år er det allerede vedtatt billigsalg av inntil 400 tonn egg til eggprodukter og 200 tonn til miljøfôr, ref. Omsetningsrådets møter 14. januar og 24. mars, henholdsvis sak 3/22 og 26/22. Rammen for førtidsslaktning ble utvidet til 2 000 tonn i Omsetningsrådets møte 22. april 2022, sak 45/22. Nortura har nå søkt om ytterligere utvidelse av rammen for førtidsslaktning og omdisponering til miljøfôr, se egne saker. Det store behovet for reguleringstiltak medfører økte kostnader. Ved opprinnelig vurdering av omsetningsavgiften for 2022 i Omsetningsrådets møte 6. desember 2021, sak 105/21, ble kostnadene ved reguleringstiltak inkludert Norturas administrasjonsgodtgjørelse vurdert til 41,8 mill. kroner. Oppdatert budsjett viser nå at disse kostnadene ligger an til å være på 67,4 mill. kroner. Økningen i disse kostnadene er dermed på 25,6 mill. kroner, som tilsvarer en økning på 61,2 prosent. Økningen er tillagt tiltakene førtidsslaktning, billigsalg av egg til eggprodukter og omdisponering til miljøfôr, samt noe økning i priskompensasjon ved skillevirksomhet basert på regnskapet for 2021.

I sak 69/15 ble det vurdert at ønsket fondsstørrelse på egg er 30 mill. kroner. Norturas reviderte budsjett for 2022 gir et fond på 31,5 mill. kroner ved utgangen av året. Fondet vil dermed være rett over ønsket nivå ved utgangen av 2022.

I budsjettet er det ført opp 4,8 mill. kroner i administrasjonskostnader. Budsjett for Norturas administrasjonsgodtgjørelse ble imidlertid vedtatt til inntil 5,0 mill. kroner i

Omsetningsrådets møte 6. desember 2021, sak 102/21. Korrigert for dette vil fondet fortsatt være på ønsket nivå.

Landbruksdirektoratet anbefaler Norturas forslag som tilsier at omsetningsavgiften på egg økes til kr 1,50 per kg fra 1. juli 2022.

Kjøtt

Anbefalt fondsstørrelse på kjøtt ble i sak 69/15 vurdert til 250 mill. kroner. Ved inngangen til 2022 var fondsstørrelsen på 284 mill. kroner. I opprinnelig budsjett var estimert størrelse på fondet ved utgangen av 2022 på 252 mill. kroner, som er omtrent det samme som Norturas reviderte budsjett.

Nortura foreslår å videreføre satsene på kjøtt. Omsetningsavgiftene ble revidert i februar 2022 på grunn av kostnadsøkninger for produsentene, og satsene for gris, lam og sau ble da redusert. Storfe fikk ikke redusert sats på grunn av økte reguleringskostnader sammenlignet med opprinnelig budsjett. Sammenlignet med vurderingen i februar er budsjett for avsetningstiltak nå redusert med 4 mill. kroner. Nortura vurderer at de vedtatte satsene gir god balanse i forhold til andel av kostnadene for alle dyreslag når en ser det over flere år. De anbefaler derfor ingen endringer i satsene for andre halvår.

Landbruksdirektoratet har ingen innsigelser mot Norturas forslag om å videreføre omsetningsavgiften for kjøtt som vedtatt 6. desember 2021 og 18. februar 2022.

Trekkrettighet

Kostnadene ved trekkrettigheten er avhengig av hvor stor rammen for trekkrettigheten er. Det er også høyere rentekostnad ved bruk av trekkrettigheten enn midlene fra fondet, og det er derfor et mål å dekke hele lagerverdien av reguleringslageret med midler fra fondet. Sommeren 2021 ble trekkrettigheten redusert til 50 mill. kroner. Bakgrunnen for dette var at risikoen for at det raskt skulle påløpe større kostnader enn det fondet kan dekke, ble vurdert som lavere enn de foregående årene. Nortura mener dette også er tilfelle slik situasjonen er nå, og de foreslår derfor å videreføre trekkrettigheten på 50 mill. kroner frem til sommeren 2023. Landbruksdirektoratet har ingen merknader til Norturas vurdering av trekkrettigheten.

Saksnr.: 064/22	Sektor: Melk	Styre/råd: OR
Behandling: 23.06.2022	Tittel: Melk - Orientering om revidert budsjett for markedsreguleringen av melk i 2022	Saksnr.: 21/69188-13

Beskrivelse

Tine orienterer om revidert budsjett for markedsreguleringen i 2022 i brev av 10. juni 2022.

Omsetningsrådet anbefalte å redusere omsetningsavgiften for 2022 fra 8 øre per liter til 3 øre per liter i møte 28. januar 2022. Dette ble deretter fastsatt av Landbruks- og matdepartementet med virkning fra og med 1. februar 2022.

Administrasjonen i Tine har oppdatert estimatene for kostnader og inntekter knyttet til markedsreguleringen i 2022. Oppdateringen viser at det er endringer i enkelte av ordningene, men Tine forventer ikke at dette i sum vil påvirke forventet fondsstørrelse ved utgangen av året. Endringene i estimatene innebærer at fondet forventes å være på samme nivå som styret og Omsetningsrådet lag til grunn i januar 2022. Dette tilsier at det ikke er grunnlag for å justere omsetningsavgiften nå.

Hjemmel

Lov av 1936-10-07 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 5.

Forutsetninger

Vedlegg

Brev fra Tine av 10. juni 2022.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Omsetningsrådet tar revidert budsjett for markedsregulering melk 2022 til orientering.

Melk - Orientering om revidert budsjett for markedsreguleringen av melk i 2022

Bakgrunn

Tine orienterer om revidert budsjett for markedsreguleringen i 2022 i brev av 10. juni 2022.

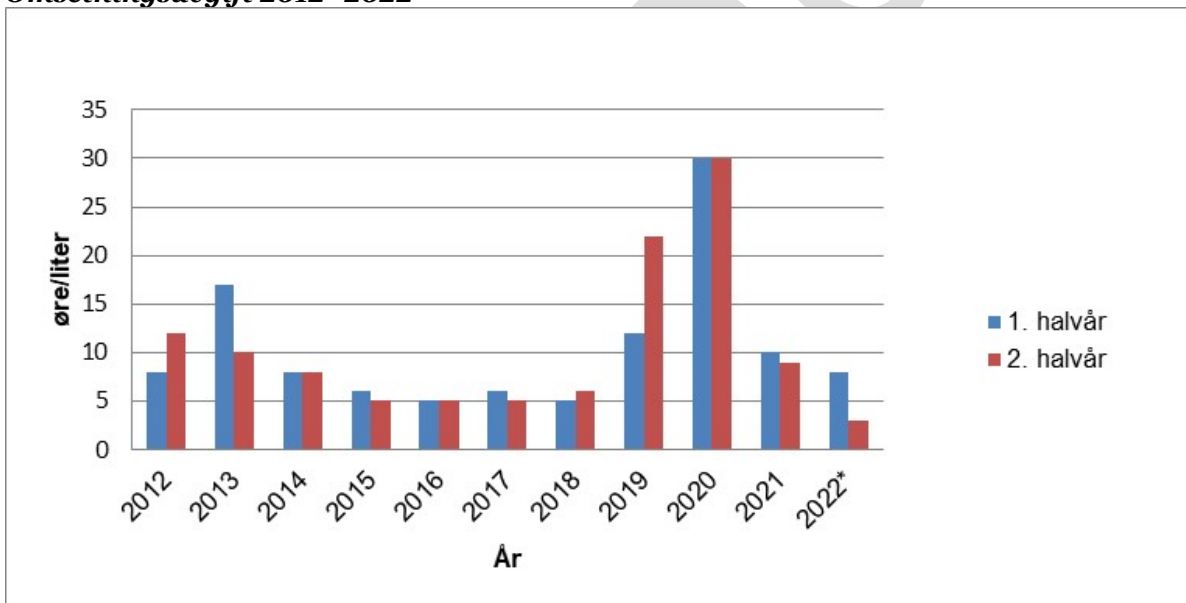
Omsetningsrådet anbefalte å redusere omsetningsavgiften for 2022 fra 8 øre per liter til 3 øre per liter i møte 28. januar 2022. Dette ble deretter fastsatt av Landbruks- og matdepartementet med virkning fra og med 1. februar 2022.

Administrasjonen i Tine har oppdatert estimatene for kostnader og inntekter knyttet til markedsreguleringen i 2022. Oppdateringen viser at det er endringer i enkelte av ordningene, men Tine forventer ikke at dette i sum vil påvirke forventet fondsstørrelse ved utgangen av året. Endringene i estimatene innebærer at fondet forventes å være på samme nivå som styret og Omsetningsrådet lag til grunn i januar 2022. Dette tilsier at det ikke er grunnlag for å justere omsetningsavgiften nå.

Utviklingen i omsetningsavgiften for melk

Figuren viser utviklingen i omsetningsavgiften fra 2012 til 2022.

Omsetningsavgift 2012–2022

*Omsetningsavgiften ble endret til 3 øre per liter fra 1. februar 2022.

Tabellen under viser en sammenstilling av regnskapstall for 2021, opprinnelig budsjett for 2022 behandlet i Omsetningsrådet 6. desember 2021, revidert budsjett behandlet i Omsetningsrådet 28. januar 2022 og revidert budsjett for 2022 av 10. juni. Revidert budsjett er mottatt i brev fra Tine av 10. juni.

Melk	Beh. OR	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Revidert budsjett januar 2022	Tines reviderte budsjett 2022
Fond 1.1		111 238	91 586	122 000	124 240
Omsetningsavgift		147 679	153 000	58 000	51 000
Overprod. avgift		40 314	20 000	60 000	60 000
Renter		289	1 000	1 000	1 000
Ekstraord. Inntekter (statlig tilskudd til kvoteoppkjøp)					
Sum inntekter		188 283	174 000	119 000	112 000
Markedsregulering		100 360	101 400	106 000	101 000
Faglige tiltak	06.12.2021	12 126	12 126	12 126	12 126
Opplysning	06.12.2021	24 386	24 000	25 000	25 000
Fagsystem melk	06.12.2021	11 449	12 100	0	0
Administrasjon	06.12.2021	8 963	9 130	9 130	9 130
Renter					
Adm. Kvoteordning		11 430	11 440	11 440	11 440
Adm. Omsetningsrådet		3 677	3 310	4 000	4 000
KSL Matmerk - Nyt Norge	06.12.2021	2 040	2 040	2 040	2 040
KSL Matmerk - Økologisk	06.12.2021	850	1 000	850	850
Fin. av oppkjøp av kvote, klageordning med mer			100	2 000	2 000
Tap på krav- gebyr mm					
Sum utgifter		175 281	176 646	172 586	167 586
Fond melkekvoter per 1.1.2020					
Fondsendring		-13 002	-2 646	-53 586	-55 586
Fond 31.12		124 240	88 940	68 414	68 654
Omsetningsavgift 1. halvår, øre/liter		10	8	3	3*
Omsetningsavgift 2. halvår, øre/liter		9	8	3	3

* Reduksjon fra 8 til 3 øre per liter fra 1. februar 2022

Postene – endringer fra revidert budsjett januar 2022

Inntekter

I revidert budsjett for omsetningsavgiften for 2022 fra januar 2022, som ble behandlet av OR 28. januar 2022, ble det forutsatt totale inntekter på 119 mill. kroner. I revidert budsjett av 10. juni er de totale inntektene redusert med 7 mill. kroner til 112 mill. kroner. Dette på grunn av at det i forslaget fra Tine i januar 2022 var lagt til grunn endring av avgiften fra 1. mars 2022. Etersom reduksjonen på 5 øre per liter ble gjort gjeldende fra og med 1. februar 2022, medfører dette en slik inntektsreduksjon.

Kostnader

I revidert budsjettet for 2022 fra januar 2022 var totale kostnader på om lag 173 mill. kroner, mens de totale kostnadene i revidert budsjett av 10. juni estimerer totale kostnader på nærmere 168 mill. kroner.

Tine informerer om endringene for de ulike tiltakene.

Skummetmelkpulver til fôr

Tine forventer redusert behov for midler til dette tiltaket på 2,4 mill. kroner. Dette skyldes redusert volum med om lag 300 tonn.

Geitemelk til fôr

Tine forventer redusert behov på 1,6 mill. kroner. Dette skyldes redusert volum med om lag 0,3 mill. liter.

Spesialmarkeder

Tiltaket forventes redusert med 2 mill. kroner basert på salget i 2021.

Reguleringslagring

Tine forventer en økning av midler til dette tiltaket på 10 mill. kroner. Økningen begrunnes med økt volum og økte rentekostnader.

Prisgevinst

Prisgevinsten forventes å øke med 12 mill. kroner, noe som hovedsakelig skyldes økt målpris fra 1. juli 2022.

Transport

Som følge av økte transportkostnader øker budsjettet til reguleringstransport med 4 mill. kroner.

Reguleringskapasitet

Tine har redusert estimatet med 2 mill. kroner, som følge av vedtak 2021 for reguleringskapasitet.

Fondets størrelse

Fondet for omsetningsavgift for melk er ifølge regnskapet for 2021 på 124,2 mill. kroner per 31.12.2021, hvilket er nær 2,2 mill. kroner høyere enn forutsatt i revidert budsjett fra januar 2022. I revidert budsjett fra januar ble fondets størrelse ved utgangen av 2022 estimert til 68,4 mill. kroner, mens det i revidert budsjett av 10. juni er estimert til 68,6 mill. kroner. Med tilnærmet uendret fond ved utgangen av året i revidert budsjett av 10. juni 2022 tilsier dette at det ikke er grunnlag for å justere omsetningsavgiften for andre halvår 2022.

Saksnr.: 065/22	Sektor: Melk	Styre/råd: OR
Behandling: 23.06.2022	Tittel: Melk - Endringer i Kravspesifikasjonen for rå melk under forsyningsplikten	Saksnr.: 22/41823-10

Beskrivelse

I møte 24. mars i år besluttet Omsetningsrådet at forslag til endringer i Kravspesifikasjonen for rå melk under forsyningsplikten skulle sendes på høring. Landbruksdirektorat sendte forslag til endringer på høring i brev av 8. april 2022, med høringsfrist 1. juni 2022.

Landbruksdirektoratet har mottatt 5 høringsvar innenfor fristen 1. juni.

Landbruksdirektoratet har vurdert høringsinnspillene og foreslår enkelte endringer på bakgrunn av høringsforslagene.

Hjemmel

Kravspesifikasjon for rå melk under forsyningsplikten ble fastsatt av Omsetningsrådets arbeidsutvalg 5. desember 2003, og ble besluttet videreført av Omsetningsrådet 8. juni 2010. Sist endret 14. desember 2015. Kravspesifikasjonen for rå melk under forsyningsplikten er fastsatt med hjemmel i forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 4-3, tredje ledd. Sist endret 14. desember 2015.

Forutsetninger

Vedlegg

Høringsbrev av 8. april 2022

Høringsvar fra følgende organisasjoner:

Norsk nærings- og nytelsesmiddelarbeiderforbund av 18. mai 2022

Norsk Bonde- og Småbrukarlag av 31. mai 2022

Tine SA av 1. juni 2022

Q-Meieriene AS av 1. juni 2022

Rørosmeieriet av 1. juni 2022

Forslag til vedtak

Omsetningsrådet vedtar endringer i Kravspesifikasjonen for rå melk under forsyningsplikten slik det fremkommer av denne innstillingen, med virkning fra 1. juli 2022. Vedtaket innebærer at kravspesifikasjonen for rå melk under forsyningsplikten får følgende ordlyd:

KRAVSPESIFIKASJON FOR RÅ MELK UNDER FORSYNINGSPLIKTEN

Fastsatt av Omsetningsrådets arbeidsutvalg 5. desember 2003, besluttet av Omsetningsrådet 8. juni 2010 videreført med hjemmel i forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 4-3 tredje ledd. Endret av Omsetningsrådet i møte 14. desember 2015. Sist endret av Omsetningsrådet i møte 23. juni 2022.

1. Formål

Formålet med kravspesifikasjonen er å angi krav til kvalitet og kjemisk innhold av melk som målprisvare ved noteringspunktet.

2. Definisjon/beskrivelse

Representantvare ved omsetning av melk er gårdstankbilmelk som er en innsamling av rå ku- eller geitemelk fra flere leverandører. Melken skal ha en hvitaktig farge uten fnokker eller fremmedpartikler av betydning, og den skal ha en normal artstypisk lukt og smak.

Melken skal tilfredsstille følgende krav til kjemisk innhold:

Kumelk

Innhold	Minimum (%)	Maksimum (%)
Fett	3,8	4,8
Protein	3,1	3,8

Geitemelk

Innhold	Minimum (%)	Maksimum (%)
Tørrstoff	10,7	15,5

3. Produksjon

Melken skal være produsert i henhold til forskrift av 22. desember 2008 nr. 1623 om næringsmiddelhygiene, forskrift av 22. desember 2008 nr. 1624 om særlige hygieneregler for næringsmidler av animalsk opprinnelse, forskrift 22. desember 2008 nr. 1622 om særlige regler for gjennomføringen av offentlig kontroll av produkter av animalsk opprinnelse beregnet på konsum og forskrift av 22. desember 2008 nr. 1621 om offentlig kontroll med etterlevelse av regelverk om fôrvarer, næringsmidler og helse og velferd hos dyr.

4. Oppbevaring/Transport

Under transport og ved ankomst til meierianlegg skal temperaturen i melken ikke overstige 10 °C.

5. Transportemballasje

Transporteres i tankbil/tankvogntog.

6. Merking

Med leveransen skal det være en følgeseddel med nødvendige opplysninger om varen. Følgeseddel skal oppbevares hos mottaker minst ett år.

7. Kvalitetssegenskaper

Fysiske egenskaper og krav

Mengde	Som deklart
Temperatur	≤ 10 °C
Forurensing	Ikke påvist
Fremmedpartikler	Ikke påvist

Mikrobiologiske kvalitetssegenskaper og krav

Bacillus cereus per ml*	≤ 100 **
Kimtall – kde/ml	$\leq 200\ 000$
Kimtall – IBC/ml	$\leq 600\ 000$

*Bacillus cereus-analysen er stikkprøvebasert. Analyseresultat vil foreligge 2-4 dager etter levering.

** ≤ 1 positiv rør ved 3-rørsmetoden

Spesielle kvalitetskrav

Antibiotika ku- og geitemelk	Betalaktam-antibiotika	Ikke påvist
------------------------------	------------------------	-------------

Lukt og smak

Utseende	Hvitaktig farge, ingen fnokker og en homogen og lettflytende konsistens	Godkjent
Lukt og smak	Ren, mild og søtlig smak	Godkjent

Møtebehandling

Marit Haugen opprettholdt Tine SAs høringsforslag om at kravet for Bacillus cereus under punkt 7 skal gjelde sporer i rå melk, og at norm er ≤ 1 positive rør ved 3-rørs metoden. De mener det er slik det praktiseres i bransjen.

Med denne endringen ble saken enstemmig vedtatt.

Vedtak

Omsetningsrådet vedtar endringer i Kravspesifikasjonen for rå melk under forsyningsplikten slik det fremkommer av denne innstillingen, med virkning fra 1. juli 2022. Vedtaket innebærer at kravspesifikasjonen for rå melk under forsyningsplikten får følgende ordlyd:

KRAVSPESIFIKASJON FOR RÅ MELK UNDER FORSYNINGSPLIKTEN

Fastsatt av Omsetningsrådets arbeidsutvalg 5. desember 2003, besluttet av Omsetningsrådet 8. juni 2010 videreført med hjemmel i forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 4-3 tredje ledd. Endret av Omsetningsrådet i møte 14. desember 2015. Sist endret av Omsetningsrådet i møte 23. juni 2022.

1. Formål

Formålet med kravspesifikasjonen er å angi krav til kvalitet og kjemisk innhold av melk som målprisvare ved noteringspunktet.

2. Definisjon/beskrivelse

Representantvare ved omsetning av melk er gårdstankbilmelk som er en innsamling av rå ku- eller geitemelk fra flere leverandører. Melken skal ha en hvitaktig farge uten fnokker eller fremmedpartikler av betydning, og den skal ha en normal artstypisk lukt og smak.

Melken skal tilfredsstille følgende krav til kjemisk innhold:

Kumelk

Innhold	Minimum (%)	Maksimum (%)
Fett	3,8	4,8
Protein	3,1	3,8

Geitemelk

Innhold	Minimum (%)	Maksimum (%)
---------	-------------	--------------

Tørrstoff	10,7	15,5
-----------	------	------

3. Produksjon

Melken skal være produsert i henhold til forskrift av 22. desember 2008 nr. 1623 om næringsmiddelhygiene, forskrift av 22. desember 2008 nr. 1624 om særlige hygieneregler for næringsmidler av animalsk opprinnelse, forskrift 22. desember 2008 nr. 1622 om særlige regler for gjennomføringen av offentlig kontroll av produkter av animalsk opprinnelse beregnet på konsum og forskrift av 22. desember 2008 nr. 1621 om offentlig kontroll med etterlevelse av regelverk om forvarer, næringsmidler og helse og velferd hos dyr.

4. Oppbevaring/Transport

Under transport og ved ankomst til meierianlegg skal temperaturen i melken ikke overstige 10 °C.

5. Transportemballasje

Transporteres i tankbil/tankvogntog.

6. Merking

Med leveransen skal det være en følgeseddel med nødvendige opplysninger om varen. Følgeseddel skal oppbevares hos mottaker minst ett år.

7. Kvalitetssegenskaper

Fysiske egenskaper og krav

Mengde	Som deklart
Temperatur	<=10 °C
Forurensing	Ikke påvist
Fremmedpartikler	Ikke påvist

Mikrobiologiske kvalitetssegenskaper og krav

Bacillus cereus sporer*	<= 1 positive rør ved 3-rørs metoden
Kimtall – kde/ml	<=200 000

Kimtall – IBC/ml	<=600 000
------------------	-----------

*Bacillus cereus-analysen er stikkprøvebasert. Analyseresultat vil foreligge 2-4 dager etter levering.

Spesielle kvalitetskrav

Antibiotika ku- og geitemelk	Betalaktam-antibiotika	Ikke påvist
------------------------------	------------------------	-------------

Lukt og smak

Utseende	Hvitaktig farge, ingen fnokker og en homogen og lettflytende konsistens	Godkjent
Lukt og smak	Ren, mild og søtlig smak	Godkjent

Melk - Endringer i Kravspesifikasjonen for rå melk under forsyningsplikten

Bakgrunn og prosess

På bakgrunn av forslag fra jordbrukets forhandlingsutvalg foreslo Regjeringen i Propp 200 S 2020-2021 om Endringer i statsbudsjettet 2021 under Landbruks- og matdepartementet (Jordbruksoppkjøret 2021 m.m.) at Landbruksdirektoratet fikk i oppdrag å gjøre en utredning av eventuell teknisk justering i kravspesifikasjonen for melk frem mot jordbruksoppkjøret i 2022.

Oppdraget ble seinere nedfelt i tildelingsbrev fra Landbruks- og matdepartementet av 2. juli 2021. Videre ble oppdraget ytterligere spesifisert i brev av 27. august 2021, og direktoratet ble bedt om å orientere Omsetningsrådet om oppdraget. Teksten i brevet er gjengitt nedenfor.

«I St props. 200 S, om Jordbruksoppkjøret, foreslås det at Landbruksdirektoratet får i oppdrag å utrede en eventuell teknisk justering av kravspesifikasjon for melk fram mot jordbruksoppkjøret i 2022. Dette er fulgt opp i supplerende tildelingsbrev til Landbruksdirektoratet den 2. juli 2021.

Det er prinsipielt to ulike tilnærminger til definisjon av kravspesifikasjon av melk knyttet til kjemisk innhold. Dagens system definerer representantvaren til å være melk som inneholder mellom 3,8-4,4 prosent fett og 3,1-3,6 prosent protein. I tillegg stilles en rekke andre krav til lukt/ smak, bakteriologisk innhold, temperatur mv. Alternativ tilnærming er tatt opp i jordbrukets krav til jordbruksforhandlingene 2021, med et ønske om å endre kravspesifikasjonen til å knyttes opp mot en spesifikk fett- og proteinprosent med tilhørende tillegg og trekk for avvik.

Det er opp til partene i jordbruksavtalen å endre prinsipper for representantvare. Innenfor gjeldende prinsipp, fastsettes deretter kravspesifikasjonen av Omsetningsrådet. Landbruks- og matdepartementet ber Landbruksdirektoratet om å utrede de to alternative prinsippene for kravspesifikasjon for melk foran jordbruksoppkjøret 2022. Landbruksdirektoratet bes om å innhente innspill fra aktørene i bransjen og at Omsetningsrådet orienteres.»

Oppdraget er nå slutført og Landbruksdirektoratet avleverte rapport til Landbruks- og matdepartementet 1. mars 2022, jf. Rapport 15/2022 Forslag til endringer i kravspesifikasjonen for rå melk - En utredning av behovet for teknisk justering og en utredning av et alternativ hvor målprisen knyttes til en definert standardkvalitet.

Avtalepartene kan i jordbruksforhandlingene ta stilling til om en skal knytte målprisen for melk opp mot en definert standardkvalitet eller videreføre gjeldende praksis med bruk av et intervall. Uavhengig av hva avtalepartene kommer frem til, er det behov for å gjøre en oppdatering av gjeldende kravspesifikasjon. I tilfelle avtalepartene velger å knytte målprisen opp til en definert standardkvalitet i stedet for et intervall, som i dag, må Omsetningsrådet oppdatere kravspesifikasjonen i samsvar med de eventuelle føringer årets jordbruksavtale kommer med. I etterkant av jordbruksforhandlingene vil det imidlertid være knapp tid til høring, dersom endringene skal tre i kraft fra 1. juli 2022. Det vurderes dermed som hensiktsmessig å foreta høringen allerede nå, siden det er deler av oppdateringsbehovet knyttet til kravspesifikasjonen som ikke berører de temaene som kan bli gjenstand for forhandlinger.

Landbruksdirektoratet konkluderer i rapporten med at det er behov for en oppdatering av kravspesifikasjonen for rå melk under forsyningsplikten når det gjelder intervallene for krav til protein- og fettinnhold i kumelk og tørrstoffinnhold i geitemelk.

Landbruksdirektoratet vurderer at det er behov for å øke maksimumsnivåene for fett og protein i kumelk fra henholdsvis 4,4 prosent til 4,8 prosent og fra 3,6 prosent til 3,8 prosent. For geitemelk er det behov for å øke maksimumsnivået for tørrstoffinnhold fra 13,5 prosent til 15,5 prosent.

Videre konkluderer Landbruksdirektoratet at det kan være behov for oppdatering av noen av de andre kvalitetskriteriene i kravspesifikasjonen for rå melk.

Landbruksdirektoratet viser videre til at det er Omsetningsrådet som må ta stilling til en eventuell oppdatering av kravspesifikasjonen for rå melk under forsyningsplikten.

I møte 24. mars behandlet Omsetningsrådet forslag til endringer i Kravspesifikasjonen for rå melk under forsyningsplikten. Omsetningsrådet besluttet i møte å sende forslag til endringer i kravspesifikasjonen for rå melk på høring. Landbruksdirektoratet sendt saken på høring den 8. april 2022, med høringsfrist 1. juni 2022.

Høringsdokumentene ble også lagt ut på Landbruksdirektoratets nettsted: www.landbruksdirektoratet.no.

Høringsforslag

Landbruksdirektoratet sendte på vegne av Omsetningsrådet forslag til endringer i kravspesifikasjonen for rå melk under forsyningsplikten på høring 8. april 2022. Forslaget er basert på at representantvaren melk i jordbruksavtalen ikke endres. I årets jordbruksoppgjør ble det ikke gjort endringer i representantvaren for melk. Omsetningsrådets forslag til kravspesifikasjonen for rå melk under forsyningsplikten var om følger:

KRAVSPESIFIKASJON FOR RÅ MELK UNDER FORSYNINGSPLIKTEN

Fastsatt av Omsetningsrådets arbeidsutvalg 5. desember 2003, besluttet av Omsetningsrådet 8. juni 2010 videreført med hjemmel i forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 4-3 tredje ledd. Endret av Omsetningsrådet i møte 14. desember 2015. Sist endret av Omsetningsrådet i møte 23. juni 2022.

1. Formål

Formålet med kravspesifikasjonen er å angi krav til kvalitet og kjemisk innhold av melk som målprisvare ved noteringspunktet.

2. Definisjon/beskrivelse

Representantvare ved omsetning av melk er gårdstankbilmelk som er en innsamling av rå ku- eller geitemelk fra flere leverandører. Melken skal ha en hvitaktig farge uten fnokker eller fremmedpartikler av betydning, og den skal ha en normal artstypisk lukt og smak.

Melken skal tilfredsstillende følgende krav til kjemisk innhold:

Kumelk

Innhold	Minimum (%)	Maksimum (%)
Fett	3,8	4,8
Protein	3,1	3,8

Geitemelk

Innhold	Minimum (%)	Maksimum (%)
Tørrstoff	10,7	15,5

3. Produksjon

Melken skal være produsert i henhold til forskrift av 22. desember 2008 nr. 1623 om næringsmiddelhygiene, forskrift av 22. desember 2008 nr. 1624 om særlige hygieneregler for næringsmidler av animalsk opprinnelse, forskrift 22. desember 2008 nr. 1622 om særlige regler for gjennomføringen av offentlig kontroll av produkter av animalsk opprinnelse beregnet på konsum og forskrift av 22. desember 2008 nr. 1621 om offentlig kontroll med etterlevelse av regelverk om fôrvarer, næringsmidler og helse og velferd hos dyr.

4. Oppbevaring/Transport

Under transport og ved ankomst til meierianlegg skal temperaturen i melken ikke overstige 10 °C.

5. Transportemballasje

Transporteres i tankbil/tankvogntog.

6. Merking

Med leveransen skal det være en følgeseddel med nødvendige opplysninger om varen. Følgeseddel skal oppbevares hos mottaker minst ett år.

7. Kvalitetssegenskaper

Fysiske egenskaper og krav

Mengde	Som deklarerert
--------	-----------------

Temperatur	≤ 10 °C
Forurensing	Ikke påvist
Fremmedpartikler	Ikke påvist

Mikrobiologiske kvalitetsegenskaper og krav

Bacillus cereus per ml	≤ 100
Kimtall – kde/ml	$\leq 200\ 000$
Kimtall – IBS/ml	$\leq 600\ 000$

Spesielle kvalitetskrav

Antibiotika ku- og geitemelk	Betalaktam-antibiotika	Ikke påvist
------------------------------	------------------------	-------------

Lukt og smak

Utseende poeng	$\geq 4,0$
Lukt-smak poeng	$\geq 4,0$

8. Skala for bedømmelse av lukt og smak

Utseende:

Rå melk skal ha en hvitaktig farge, ingen fnokker, og en homogen og lettflytende konsistens.

Lukt/smak:

Ren, mild og søtlig smak.

Sensorisk bedømmelse:

5 poengs skala:

.....5 poeng angir en særdeles god melk uten feil på lukt/smak

4 poeng angir en god melk med ubetydelig feil på lukt/smak

3 poeng angir en melk med merkbar lukt/smaksfeil

2 poeng angir en dårlig melk med sterk lukt/smaksfeil

1 poeng angir en meget dårlig melk med meget sterk lukt/smaksfeil

Anmerk prøvens feil når det gis 3 poeng eller lavere.

.....Feil ved utseende settes til 2 poeng. For fnokker skal det et betydelig antall til før en
..... setter ned på 2 poeng.

Det angis et felles poeng for utseende og lukt/smak.

Feilnomenklatur:

Anmerkninger	Lukt/smak	Anmerkninger	Utseende
300	Sur	100	Fnokker
303	Besk	190	Fettutkjerning
310	Bismak	191	Blodig
313	Maltsmak		
318	Fôrsmak		
321	Oksidert		
323	Harsk		
325	Salt		

Høringsuttalelser

Landbruksdirektoratet har mottatt høringssvar fra følgende organisasjoner: Norsk nærings- og nytelsesmiddelforbund, Tine, Q-Meieriene, Rørosmeieriet og Norsk bonde- og småbrukarlag.

Norsk nærings- og nytelsesmiddelforbund (NNN)

NNN har ingen merknader til høringen.

Tine

Tine har forslag til endringer for noen av de foreslåtte kvalitetskriteriene som inngår i kravspesifikasjonen. Dette gjelder Mikrobiologiske kvalitetsegenskaper og Lukt –smak.

Bacillus cereus

Tine viser til at deres primære standpunkt er at dette kravet ikke bør inngå i kravspesifikasjonen. Dersom *Bacillus cereus* likevel skal inngå, mener Tine at beskrivelsen må referere til hva som praktiseres i dag og hva som er praktikabelt med nåværende metodikk. For dette kvalitetskriteriet gjennomføres det stikkprøvebasert analyse av *Bacillus cereus* sporer. Kravet må være vekst i maks 1 rør med utgangspunkt i 3-rørsmetoden beskrevet i MA 561. Det burde også framgå i kravspesifikasjonen at 3-rørsmetoden ikke muliggjør analyseresultat før levering finner sted.

Mikrobiologiske kvalitetsegenskaper

Tine viser til at det i utsendt forslag er angitt kimtall – IBS/ml $\leq 600\ 000$. Dette bør endres til IBC som benevnelse (individual bacteria count). Tines forslag er:

Mikrobiologisk kvalitetsegenskaper og krav

Bacillus cereus sporer*	≤ 1 positiv rør ved 3-rørsmetoden
Kimtall - kde/ml	$\leq 200\ 000$
Kimtall - IBC/ml	$\leq 600\ 000$

* *Bacillus cereus*-analysen er stikkprøvebasert. Analyseresultat vil foreligge 2-4 dager etter levering

Når det gjelder krav til lukt og smak spiller Tine inn at Kravspesifikasjonen må reflektere og nåværende tilfredsstillende praksis. De viser til at det er sjåførene som ved levering utfører kontroll av lukt og smak. Sjåførene vurderer om varen har tilfredsstillende kvalitet

uten å referere til oppgitt skala eller feilnomenklatur. For å bruke angitt skala og nomenklatur medfører det en opplæring og kompetanse som Tine ikke finner det rimelig å kreve av yrkesgruppen. Det sjåførene kan vurdere er følgende, foreslår Tine:

Lukt og smak

Utseende	Hvitaktig farge, ingen fnokker og en homogen og lettflytende konsistens	Godkjent
Lukt og smak	Ren, mild og søtlig smak	Godkjent

Q-Meieriene

Q-Meieriene kommenterer på generelt grunnlag at når aktørene mottar melk fra markedsregulator, kommer denne direkte fra bonde, og mengde fett og protein vil variere avhengig av hvor melken kommer fra og hvilken melke kvalitet disse bøndene leverer. Konsekvensen av dette er at melken aktørene mottar vil ha varierende kostpris for markedsregulator og ha varierende verdi for meieriene avhengig av hva denne blir brukt til.

Protein- og fett-prosent

Q-Meieriene kommenterer at det legges opp til å øke grensene for maksimalt innhold av fett og protein uten å endre de nedre grensene med begrunnelse av at melken «er fullt anvendbar på samme måte som i dag». Selv om det ikke er noe galt med melken, vil det være av stor betydning for aktørene som mottar melk om denne er i øvre eller nedre grense av skalaen for fett og protein. Når det foreslås at fett kan variere fra 3,8% til 4,8% og protein fra 3,1% til 3,8% vil en liter melk med lavest tørrstoff innenfor kravet ha en råvarekostnad som er 0,90 kr (fett) + 0,35 kr (protein) = 1,25 kr lavere enn for melk i øvre grense.

Når markedsregulator selger råmelken til uavhengige aktører og får samme pris for denne enten den har høyt eller lavt innhold av fett og protein, vil det kunne være problematisk. Ytterligere problematisk blir det når produsenter av fettholdige og proteinrike produkter får levert melk med lavt tørrstoff og må kjøpe mer melk fra markedsregulator for å dekke behovet for fett eller protein. At markedsregulator også er mottaker av overskuddsfløte der verdifastsettelsen i PU-ordningen heller ikke følger utviklingen til melken, gjør ikke situasjonen noe bedre.

På bakgrunn av dette mener Q-Meieriene at det burde vært et mye mer spesifikt krav til kjemisk innhold i råmelken, men forstår at fett og protein varierer fra år til år og er avhengig av kurase, foring, osv. Verdifastsettelsen kan løses ved å prise det faktiske innholdet i melken på samme måte som mot bonden, men dette kan være både byråkratisk og krevende å få til. Q-Meieriene mener uansett at det ikke bør åpnes for en videre kravspesifikasjon som foreslått, så dersom øvre grense skal løftes må

Bacillus cereus

Q-Meieriene er enig i Landbruksdirektoratets vurdering om å beholde kravene knyttet til *Bacillus cereus* som tidvis kan skape utfordringer med melkekvaliteten. Selv om det i dag ikke kan måles nivåer av *Bacillus cereus* før melken leveres, er grensene et viktig kvalitetskrav som må være oppfylt for å unngå å tilføre sporer som kan vokse i løpet av holdbarhetstiden til produktene.

Mikrobiologiske kvalitetsegenskaper

Q-Meieriene er enige i at det er de mikrobiologiske kvalitetsegenskapene som skal testes og

at kravene stilles til kintall som beskrevet i forslaget istedenfor å henvise til metode og instrument, samt at kravet til fravær av antibiotika selvfølgelig opprettholdes. For Q-Meieriene er det viktig at melken de mottar, enten den kommer fra egne produsenter eller markedsregulator, har best mulig kvalitet. For å sikre dette er temperatur viktig, og de mener det vil være et skritt i feil retning å tillate leveranse av melk med mer enn 8 °C, selv om normalen er at temperaturen er vesentlig lavere.

Rørosmeieriet

Protein- og fettprosent

Rørosmeieriet ber om at en dypere analyse av hvordan og hvorfor det oppnås stadig høyere innhold av tørrstoff i melk i Norge legges til grunn for spesifikasjonen.

Videre ber Rørosmeieriet om at den tekniske analysen og spesifikasjonen hensyntar eventuell ulikheter i tørrstoff i melk mellom konvensjonelle-, og økologiske melkebruk, slik at det ikke gir fratrekk på melkeprisen om en leverer melk som er produsert ved hjelp av mest mulig egendyrka fôr.

Rørosmeieriet bemerker at datagrunnlaget som benyttes omfatter målinger til og med september 2021. Er det riktig å utarbeide et gjennomsnitt basert på 5 måneder innefôring og 4 måneder med beite? Rørosmeieriet ber om at det kvalitetssikres at datautvalget i 2021 er et representativt gjennomsnitt for hele året, særlig på bakgrunn av at friskt grønt gress som beites kan påvirke fettprosenten signifikant.

Norsk Bonde- og småbrukarlag

Norsk Bonde- og småbrukarlag kommenterer forslaget til endringer i protein- og fettprosent.

Protein- og fettprosent

Norsk Bonde- og Småbrukarlag støtter forslaget om nye intervaller for fett og protein i kumelk og innhold av tørrstoff i geitemelk. Det kan synes riktig å legge en endret protein- og fettprosent inn i målprisjusteringen.

Landbruksdirektoratets vurdering av høringsinnspillene

Landbruksdirektoratet vurderer høringsinnspillene fra hver enkelt organisasjon knyttet til temaene protein- og fettprosent, *Bacillus cereus* og mikrobiologiske kvalitetsegenskaper og kommer med konklusjon etter vurdering om innspillene bør tas til følge.

Protein- og fettprosent

Q-Meieriene og Rørosmeieriet har begge innspill til forslaget i høringen. Q-Meieriene mener en må heve nedre grenser i intervallene samtidig med at øvre grenser heves. Mens Rørosmeieriet mener årsakene til endringer i protein- og fettprosent bør analyseres nærmere. De stiller også spørsmål ved om datautvalget for 2021 er representativt for hele året når det kun er lagt til grunn målinger t.o.m. september.

Når det gjelder spørsmål fra Rørosmeieriet viser Landbruksdirektoratet at kravspesifikasjonen knytter seg til definisjonen av hvilken kvalitet melka som leveres under forsyningsplikten skal holde. I tillegg er representantvaren for melk under Jordbruksavtalens målprisbestemmelser knyttet til kravspesifikasjonen. Forsyningsplikten gjelder melk som Tine SA leverer til andre aktører i markedsordningen for melk. Målprisen gjelder for melk som Tine SA foredler eller som Tine SA selger uforedlet til andre. Dvs. at både forsyningsplikten og målprisen er knyttet til Tines (dvs. Tine råvare) engrosomsetning av rå melk til enten Tines egen foredlingsvirksomhet eller andres.

Når det gjelder hvordan betalingen til bonde for fett- og proteininnhold i melka er bestemt,

så er det opp til Tine å sette dette utfra de behov man ser at finnes i markedet for meieriprodukter. Dette kan innebære at man for eksempel kan stimulere til økt fettproduksjon gjennom økt betaling for fettinnhold i melka når man ser at det er underskudd av smør i markedet. Men dette er knyttet opp til Tines kjøp av melk fra bonde, og ikke til kravspesifikasjonen og engrosomsetningen av melk som råvare. Dette er dermed på et tidligere ledd i verdikjeden enn kravspesifikasjonen gjelder.

Det er benyttet tall for perioden 2015 til september 2021 i beskrivelsen av gjennomsnittlig fettinnhold og proteininnhold per fylke og år i Rapport 15/2022 *Forslag til endringer i kravspesifikasjonen for rå melk - En utredning av behovet for teknisk justering og en utredning av et alternativ hvor målprisen knyttes til en definert standardkvalitet*, av 1. mars 2022. I beskrivelsen av gjennomsnittlige månedsavregninger per produsent har Landbruksdirektoratet benyttet tall for årene 2016 til 2020 i tillegg til perioden januar til september 2021. Dette kommer frem av figurene på side 5 og 6 og tabellene på side 7- 9 i høringsdokumentet. Det er ikke kun perioden januar til september 2021 som ligger til grunn for Landbruksdirektoratets forslag til nye intervaller for fett- og proteininnhold i Kravspesifikasjonen for rå melk under forsyningsplikten, men forslagene er utarbeidet på bakgrunn av et helhetlig bilde av utviklingen de siste årene.

Rørosmeieriets innspill om at årsakene til endringer i protein- og fettprosent bør analyseres nærmere, er etter Landbruksdirektoratets vurdering ikke relevant i denne sammenheng. Kravspesifikasjonen for rå melk under forsyningsplikten skal gjenspeile den faktiske situasjonen når det gjelder melkas innhold av protein og fett, uavhengig av hva som er årsakene til at situasjonen er slik den er.

Q-Meierienes foreslår å endre også nedre grenser for fett og protein i kravspesifikasjonen, og viser til at når en øker øvre grense må også nedre grense økes. Landbruksdirektoratet registrerer at det er problematisk for kjøpere av rå melk under forsyningsplikten at kvaliteten kan variere i et intervall, og at aktørene må betale samme pris enten melken er i det øvre sjiktet eller i det nedre. Det er imidlertid slik at nåværende system ikke er tilrettelagt for betaling basert på protein- og fettprosent i leveransene. Det er dermed et mål at det meste av melken av normal og anvendbar kvalitet skal omfattes av kravspesifikasjonen. En økning av nedre grense, ville innebære at en i tilfelle vurderer at denne melken ikke er anvendbar til meieriproduksjon av melkeprodukter. Landbruksdirektoratet har ikke mottatt begrunnede argumenter eller dokumentasjon for at kumelk med innhold av 3,8 prosent fett og 3,1 prosent protein og geitemelk med et tørrstoffinnhold på 10,7 prosent ikke er anvendbar melk for meieriindustrien. Konsekvensene av å endre nedre grense vil dermed bli større svinn, siden melk som i dag tilfredsstiller kravene i fremtiden måtte anvendes til annet enn videreføring i meieriindustrien. Landbruksdirektoratet vurderer at forslaget ikke kan tas til følge og anbefaler at intervallene i høringsforslaget vedtas.

Bacillus cereus

Q-Meieriene støtter høringsforslaget mens Tine i utgangspunktet ikke ønsker krav til *Bacillus cereus*. Landbruksdirektoratet viser til begrunnelsen i høringsbrevet, jf. side 13, og anbefaler at det fortsatt er krav til *Bacillus cereus* i kravspesifikasjonen.

Under forutsetning av at *Bacillus cereus* skal inngå i kravspesifikasjonen, spiller Tine inn forslag om at beskrivelsen må referere til hva som praktiseres i dag, og hva som er praktikabelt med nåværende metodikk. For dette kvalitetskriteriet gjennomføres det stikkprøvebasert analyse av *Bacillus cereus* sporer. Kravet må være vekst i maks 1 rør med utgangspunkt i 3-rørsmetoden beskrevet i MA 561. Det burde også framgå i kravspesifikasjonen at 3-rørsmetoden ikke muliggjør analyseresultat før levering finner sted. Landbruksdirektoratet vurderer at det kan være hensiktsmessig å presisere praksis knyttet til prøvemethodikk og gjøre oppmerksom på at analyseresultatet ikke finner sted før

etter levering. Landbruksdirektoratet anbefaler derfor at Tines forslag tas til følge på dette punkt.

Mikrobiologiske kvalitetsegenskaper

Tine viser til at det i utsendt forslag er angitt kimtall – IBS/ml \leq 600 000. Dette bør endres til IBC som benevnelse (individual bacteria count). Landbruksdirektoratet vurderer at dette forslaget kan tas til følge og anbefaler dette.

Tine spiller også inn forslag om at Kravspesifikasjonen må reflektere nåværende tilfredsstillende praksis. De viser til at det er sjåførene som ved levering utfører kontroll av lukt og smak. Tine argumenterer med at gjeldende skala og nomenklatur medfører en opplæring og kompetanse som Tine ikke finner det rimelig å kreve av yrkesgruppen. Landbruksdirektoratet har forespurt Q-Meieriene når det gjelder hvilke krav de har til opplæring av sine sjåfører knyttet til dette punktet. Q-Meieriene har gitt tilbakemelding om at de støtter forenklingsforslaget til Tine. Landbruksdirektoratet oppfatter dermed at det er enighet i bransjen om hva det er rimelig å kreve når det gjelder opplæring og kompetanse for de som kjører tankbilene med melk fra bonde til meieri. Landbruksdirektoratet foreslår derfor at Tines forslag tas til følge.

Q-Meieriene foreslår at temperaturkravet videreføres på 8 °C, i motsetning til høringsforslaget som innebærer 10 °C. Q-Meieriene argumenterer med at dette er viktig for sikre god kvalitet på melken, selv om normalen er at temperaturen er vesentlig lavere. Høringsforslaget er i tråd med kravene i Forskrift om særlige hygieneregler for næringsmidler av animalsk opprinnelse (heretter animaliehygieneforskriften). I «forskrift 2008-12-22 nr. 1624 (animaliehygieneforskriften), jf. forordning 853/2004 vedlegg III avsnitt IX kap. I overskrift II bokstav B nr. 3.» står følgende:

«Under transporten må kjølekjeden opprettholdes, og ved ankomst til bestemmelsesvirksomheten skal melkens og råmelkens temperatur ikke overstige 10 °C.»

Høringsforslaget er dermed begrunnet i de kravene offentlige myndigheter stiller til transport av melk fra gårdstank til meieri. Generelt mener direktoratet at det bør være samsvar mellom reglene i kravspesifikasjonen og annet offentlig regelverk, forutsatt at det ikke foreligger særlige grunner for noe annet. En må forutsette at kravene i animaliehygieneforskriften er satt på et forsvarlig nivå. I så fall er det ikke faglig grunnlag for å ha strengere temperaturkrav til melkeleveranser under forsyningsplikten enn det myndighetene har satt gjennom nevnte forskrift. Landbruksdirektoratet anbefaler derfor ikke å legge innspillet fra Q-Meieriene til grunn.

Konklusjon

Med bakgrunn i høringsforslaget og vurderinger av høringsinnspillene anbefaler Landbruksdirektoratet at Omsetningsrådet vedtar følgende kravspesifikasjon for rå melk under forsyningsplikten:

KRAVSPESIFIKASJON FOR RÅ MELK UNDER FORSYNINGSPLIKTEN

Fastsatt av Omsetningsrådets arbeidsutvalg 5. desember 2003, besluttet av Omsetningsrådet 8. juni 2010 videreført med hjemmel i forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 4-3 tredje ledd. Endret av Omsetningsrådet i møte 14. desember 2015. Sist endret av Omsetningsrådet i møte 23. juni 2022.

1. Formål

Formålet med kravspesifikasjonen er å angi krav til kvalitet og kjemisk innhold av melk som målprisvare ved noteringspunktet.

2. Definisjon/beskrivelse

Representantvare ved omsetning av melk er gårdstankbilmelk som er en innsamling av rå ku- eller geitemelk fra flere leverandører. Melken skal ha en hvitaktig farge uten fnokker eller fremmedpartikler av betydning, og den skal ha en normal artstypisk lukt og smak.

Melken skal tilfredsstille følgende krav til kjemisk innhold:

Kumelk

Innhold	Minimum (%)	Maksimum (%)
Fett	3,8	4,8
Protein	3,1	3,8

Geitemelk

Innhold	Minimum (%)	Maksimum (%)
Tørrstoff	10,7	15,5

3. Produksjon

Melken skal være produsert i henhold til forskrift av 22. desember 2008 nr. 1623 om næringsmiddelhygiene, forskrift av 22. desember 2008 nr. 1624 om særlige hygieneregler for næringsmidler av animalsk opprinnelse, forskrift 22. desember 2008 nr. 1622 om særlige regler for gjennomføringen av offentlig kontroll av produkter av animalsk opprinnelse beregnet på konsum og forskrift av 22. desember 2008 nr. 1621 om offentlig kontroll med etterlevelse av regelverk om fôrvarer, næringsmidler og helse og velferd hos dyr.

4. Oppbevaring/Transport

Under transport og ved ankomst til meierianlegg skal temperaturen i melken ikke overstige 10 °C.

5. Transportemballasje

Transporteres i tankbil/tankvogntog.

6. Merking

Med leveransen skal det være en følgeseddel med nødvendige opplysninger om varen. Følgeseddel skal oppbevares hos mottaker minst ett år.

7. Kvalitetssegenskaper

Fysiske egenskaper og krav

Mengde	Som deklart
Temperatur	≤ 10 °C
Forurensing	Ikke påvist
Fremmedpartikler	Ikke påvist

Mikrobiologiske kvalitetssegenskaper og krav

Bacillus cereus per ml*	≤ 100 **
Kimtall – kde/ml	$\leq 200\ 000$
Kimtall – IBC/ml	$\leq 600\ 000$

*Bacillus cereus-analysen er stikkprøvebasert. Analyseresultat vil foreligge 2-4 dager etter levering.

** ≤ 1 positiv rør ved 3-rørsmetoden

Spesielle kvalitetskrav

Antibiotika ku- og geitemelk	Betalaktam-antibiotika	Ikke påvist
------------------------------	------------------------	-------------

Lukt og smak

Utseende	Hvitaktig farge, ingen fnokker og en homogen og lettflytende konsistens	Godkjent
Lukt og smak	Ren, mild og søtlig smak	Godkjent

Saksnr.: 066/22	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 23.06.2022	Tittel: Alle - Jordbruksoppjøret 2022 - saker som vedrører Omsetningsrådet	Saksnr.: 22/49876-2

Beskrivelse

Jordbruksoppjøret omfatter noen saker som direkte berører Omsetningsrådets forvaltningsområder. I denne saken er det gitt en oppsummering av disse.

Hjemmel**Forutsetninger****Vedlegg****Møtebehandling**

Det ble stilt spørsmål ved hvorfor punkt 2.5 var tatt med, da dette gjelder et mindretallsforslag i Næringskomiteen. Det var enighet i rådet om at dette ikke burde vært med i innstillingen.

Med dette ble saken enstemmig vedtatt i samsvar med innstilling.

Vedtak

Informasjonen om saker fra jordbruksoppjøret 2022 som berører Omsetningsrådets forvaltningsområde tas til orientering.

Alle - Jordbruksoppgjøret 2022 - saker som vedrører Omsetningsrådet

Jordbruksoppgjøret 2022 omfatter noen saker som direkte vedrører Omsetningsrådets forvaltningsområde. I det følgende er disse oppsummert. Gjennomgangen bygger på Prop. 120 S (2021 - 2022) – Endringer i statsbudsjettet 2022 under Landbruks- og matdepartementet, med tilhørende Innst. 462 S (2021 – 2022) fra næringskomiteen. Saken ble vedtatt i Stortinget 15. juni 2022 i henhold til komiteens innstilling.

Fra Prop. 120 S (2021–2022) gjengis følgende:

7.3.8 Stiftelsen Norsk Mat

«(...) Nyt Norge har blitt en robust og viktig merkeordning for å synliggjøre norsk opprinnelse på mat og drikke fra jordbruket og er den eneste felles merkeordningen landbruket har ute i butikk som dekker alle kategorier landbruksproduksjon. Merket bygger på KSL og har høy kjennskap hos forbrukerne. Det legges til grunn at Norsk Mat fortsetter arbeidet med å videreutvikle merkeordningen. Det legges videre til grunn at merkeordningen fellesfinansieres mellom Omsetningsrådet, merkebrukerne og dagligvarehandelen, i tråd med planen styret i Norsk Mat har lagt opp til. (...)»

7.5 Økologisk jordbruk

«(...) Stiftelsen Norsk Mat har ansvaret for å arbeide med faktabasert informasjon om økologisk mat rettet mot forbruker, og de er gitt et koordinerende ansvar for å systematisere og tilgjengeliggjøre fakta og dokumentasjon om økologisk mat. Partene er enige om å videreføre avsetningen til dette arbeidet med 2 mill. kroner i 2023. Omsetningsrådet oppfordres til fortsatt å bidra med støtte til dette arbeidet. (...)»

Avsetningstiltak hagebruk

Kollektivt dekt omsetningsavgift økes med 4,5 mill. kroner, hvorav 2,0 mill. kroner er øremerket Opplysningskontoret for frukt og grønt. Tilskudd til markeditiltak i grøntsektoren har dermed en ramme på 35,9 mill. kroner i 2023.

7.8.1 Kvoteordningen for melk

«Partene er enige om at det skal nedsettes en partssammensatt arbeidsgruppe som skal gjennomgå kvoteordningen for melk.

Formålet med kvoteordningen for melk er å tilpasse melkeproduksjonen til avsetningsmulighetene i markedet innenfor de målsetninger Stortinget har fastsatt, herunder distriktsprofil og variert bruksstruktur. Det er ingen krav til hvordan foretak som disponerer flere kvoter skal organisere seg. Andelen kvote som er bortdisponert har vært om lag konstant siden 2012.

Arbeidsgruppen skal:

Kartlegge følgende:

- Utviklingen i produksjon på flere kvoter.
- Ulike måter å organisere produksjon på flere kvoter (disponering) innenfor dagens kvoteregulering.

Beskrive og vurdere følgende:

- Tiltak som kan bidra til å redusere prisnivået på kvoter.
- Tiltak som kan øke andelen eide kvoter.
- Redusert kvotetak.
- Vurdere konsekvenser for den aktive melkeprodusenten av ulike tiltak.
- Vurdere samfunnsøkonomiske konsekvenser av ulike tiltak.
- Vurdere forvaltningsmessige og rettslige konsekvenser av ulike tiltak.

Arbeidsgruppen skal bestå av medlemmer fra partene og andre relevante aktører, og ledes av Landbruks- og matdepartementet. Landbruksdirektoratet er sekretariat. Arbeidsgruppen kan hente inn kompetanse fra andre relevante aktører/personer ved behov.

Grunnet fortsatt overproduksjon av geitemelk, er partene enige om at geitemelkkvote solgt gjennom den statlige ordningen i 2023 ikke skal videreselges. Som fastsatt i jordbruksavtalen, finansieres inndragningen over omsetningsavgiften for melk.»

Målpriser

Jordbruksoppjøret i 2022 gav følgende endringer i målpriser fra 1. juli 2022:

Produkt	Målpris 2021/2022 kr/l/kg	Endring
Melk, ku og geit	5,55	0,36
Poteter	5,48	0,90
Grønnsaker og frukt		15 %
Hvete, matkorn	3,80	1,00
Rug, matkorn	3,32	1,00
Bygg	3,16	0,90
Havre	2,93	1,00
Oljevekster	6,38	

Fra Innst. 462 S (2021 – 2022) under punkt 2. Komiteens merknader gjengis følgende:

2.5 Jordbruksavtalen

«Matvarepriser

(...) Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet er bekymret for at markedsregulatorene ikke i tilstrekkelig grad sikrer god konkurranse i markedet, og mener det er nødvendig å gjennomgå innretningen og finansieringen av markedsreguleringsordningene slik at de virker effektivt og bidrar til økt konkurranse.

(...)»

Saksnr.: 067/22	Sektor: Korn	Styre/råd: OR
Behandling: 23.06.2022	Tittel: Korn - Forslag til maksimal omsetningsavgift korn 2022-2023	Saksnr.: 22/49846-3

Beskrivelse

Felleskjøpet Agri har lagt fram forslag til maksimalsats for omsetningsavgift på norskprodusert korn, erter og oljefrø for kornåret 2022/2023 på 2,5 øre per kg. Styret i Felleskjøpet Agri har godkjent forslaget.

Hjemmel

Lov av 1936-07-10 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 5.

Forutsetninger**Vedlegg**

Brev fra Felleskjøpet Agri av 31. mai 2022.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.
Protokollen fra denne saken frigis ved møteslutt.

Vedtak

Omsetningsrådet foreslår for Landbruks- og matdepartementet at maksimalsatsen for omsetningsavgiften på korn, erter og oljefrø i kornåret 01.07.2022 til 30.06.2023 fastsettes til 2,5 øre per kg.

Korn - Forslag til maksimal omsetningsavgift korn 2022-2023

Landbruksdirektoratet har i brev av 31. mai 2022 fra Felleskjøpet Agri (FKA), mottatt forslag til maksimalsats for omsetningsavgift for korn for kornåret 2022/2023 på 2,5 øre per kg. Forslaget er godkjent av styret i FKA den 31. mai 2022. Endelig sats for omsetningsavgift på korn for kornåret 2022/2023 fastsettes av Omsetningsrådet 23. august 2022.

Det foreligger per dags dato ingen avlingsprognose for kornåret 2022/2023. Markedsregulator påpeker at ved fastsetting av maksimalsats er det viktig å sikre et forsvarlig handlingsrom for fastsetting av endelig sats i august. De har derfor i sitt anslag tatt utgangspunkt i de kjente faktorene som påvirker kornavlingene, samt tatt høyde for de faktorene som påvirker mest, men som på nåværende tidspunkt er vanskelig å si noe om; dette gjelder avling/daa og andel matkorn. Totalavlingen er anslått til å være 20 prosent høyere enn tiårssnittet.

Det er lagt til grunn et avlingsnivå pr. dekar som er 20 % høyere enn tiårssnittet, som gir en tilgang til industrien på 1,3 mill. tonn.

FKA legger følgende forutsetningene til grunn for fastsettelsen:

- Det overlages ca 36 000 tonn mathvete fra 2021-avlingen, som ekstra tilgang til 2022-avlingen. Herav 26 000 tonn klasse 1, samt et FKA har utarbeidet et estimat på 10 000 tonn utover dette. Grunnet økning i målprisen for 2022 avlingen som er større enn kostnadsdekningen utgjør denne overlageringen ingen kostnad. Reguleringskostnadene blir derfor satt til 0 kroner for kornåret 2021/2022.
- Anslått salgsavling eksklusive oljefrø og erter i 2022/2023 er satt til 1 299 000 tonn korn. Som grunnlag for avgiften er oljefrø og erter medregnet, totalt 1 313 000 tonn.
- Andel norsk mathvete av totalt forbruk er satt til 75 prosent.
- Kraftfôrindustriens behov for importerte råvarer er satt til minimum 13 prosent av forbruket av karbohydratråvarer.
- På bakgrunn av den forventede situasjonen vil høyeste kostnader til regulering av korn oppstå dersom tilgangen av korn med matkvalitet gir behov for nedskrivning til fôrkorn. Som grunnlag for maksimalsats er det forutsatt en matkornandel i hvete og rug på henholdsvis 75 og 50 prosent. Dette er tilsvarende matandel for kornåret 2021/2022 for hvete og tilsvarende 10-års medianen for matrug.
- Av den samlede matkornavlingen er det forutsatt at følgende mengder kan gå inn i matproduksjonen: 185 000 tonn hvete, 16 400 tonn rug, 41 000 tonn havre og 3 000 tonn bygg, samlet 245 000 tonn matkorn.
- Forbruket av kraftfôr er prognosert til 1 990 mill. tonn. Det er videre forutsatt at 70 prosent av kraftfôret er karbohydratråvarer og at 87 prosent av dette, eksklusiv kli, skal dekkes av norsk korn. Dette gir 1 339 000 tonn norsk korn i kraftfôret. Beregningen er forankret i «Rom for norsk korn». Rapport utarbeidet av Norske Felleskjøp 9. oktober 2017.
- Anslått mengde korn, inklusiv overlagret korn og korrigert for svinn, gir i et underskudd av norsk fôrkorn på 159 000 tonn og et overskudd av norsk matkorn på 84 000 tonn.
- FKA har satt kostnaden ved overlagering av 84 000 tonn til 2023/2024 til 37 mill. kroner.

• Beregningen tar utgangspunkt i at fondet per 01.07.2022 vil være på ca. 40 mill. kroner, renteinntektene vil tilsvare 200 000 kroner, og at fondet kan bygges ned med 15 mill. kroner.

• Kostnader over omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet er satt til 2,976 mill. kroner.

Ovenstående forutsetninger, inkl. renteinntekter til fondet, gir en kostnad i kommende kornår på 31 934 000 kroner. Med en salgsavling tilsvarende 1 313 000 tonn gir dette en teoretisk beregnet avgift på 0,024 kr/kg.

Tallene sammenstilles som følger:

	Matkorn	Førkorn	Totalt
Innkjøp av korn, ekskl. oljefrø og erter (tonn)	293 000	1 006 000	1 299 000
Overlagret korn som ekstra tilgang i sesongen (tonn)	36 000	-	36 000
I alt, ekskl. oljefrø og erter	329 000	1 006 000	1 335 000
Forbruk av norske råvarer til mat			
Hvete		185 000	
Rug		16 400	
Bygg		3 000	
Havre		41 000	
Sum forbruk mat	245 400		
Forbruk av karbohydratråvarer til fôr:			
	1 990 000 x 70 %	1 393 000	
	- Kli	54 000	
	Sum karbo	1 339 000	
Rom for norsk korn 87%		1 165 000	
Svinn		-	-
Overskudd/underskudd inklusive lagre	83 600	- 159 000	- 75 400

Andel norsk mathvete 75 %
 Andel norsk matrug 50 %

Budsjett markedsregulering 2022/2023, kroner

Omdisponering	
Overlagring, 84 000 tonn à 440.-/tonn	36 960 000
Andre tiltak	-
Adm. Omsetningsrådet	1 600 000
Adm.og prognoser FKA	5 600 000
Faglige tiltak og opplysningsarbeid	2 976 000
Markedsreguleringskostnader	47 136 000
Tilpasning av fondet til 25. mill kroner	- 15 000 000
Renteinntekter i fondet	- 200 000
Sum kostnader	31 936 000
<hr/>	
Salgsavling inkl. proteinvekster, tonn	1 313 000
Reguleringskostnader øre/kg	2,4

Landbruksdirektoratets vurderinger

Felleskjøpet Agri har lagt forutsetninger til grunn ved beregning av forslag til maksimal omsetningsavgift for korn oljevekster og erter i 2022/2023 som tar høyde for en situasjon som kan gi maksimale kostnader til avsetningstiltak for norsk korn. Prognosen er i all hovedsak basert på historiske tall samt informasjon om såkornomsetningen for høstkorn i 2021.

Det ligger alltid en usikkerhetsfaktor i fordelingen mellom høst- og vårhvete. Dette, samt væretts påvirkning på kvaliteten, kan gi lavere mathveteandel og påvirke klassefordelingen.

Det er anslått en underdekning på 159 000 tonn norsk karbohydratråvare. Da er det lagt til grunn 25 prosent eller 77 000 tonn norsk fôrhvete. Et teoretisk skjæringspunkt for markedsbalanse vil da ligge på en matandel på 50%, alle andre forutsetninger uendret. De siste 10 årene er medianverdien på matandel hvete og rug henholdsvis 56 og 50 prosent, med en variasjon på 15 til 87 % for hvete og 23 til 93 % for rug.

I rapporten Rom for bruk av norsk korn, er det forutsatt at det i et normalår vil være anvendelse for fôrhvete tilsvarende 250 000 tonn i alternativet «robust importbehov». Avlingsanslaget i denne prognosen er 247 000 tonn hvete, hvilket tilsier at det ikke er risiko for overproduksjon av fôrhvete.

FKA legger til grunn at matmelindustrien maksimalt kan benytte 245 000 tonn norsk matkorn, derav 185 000 tonn mathvete. I tillegg er det lagt til grunn i prognosen at 36 000 tonn mathvete av 2021-avlingen blir overlagret til høsten 2022. Forbruket av mathvete er som kjent påvirket av fordelingen mellom proteinklassene i hvete. Slik situasjonen beskrives er den største usikkerheten knyttet til eventuell nedskrivning til fôr dersom mye av hveten får matkvalitet. Men det er som påpekt over, stor usikkerhet knyttet til prognosegrunnlaget på nåværende tidspunkt, og hensikten er derfor å sikre et forsvarlig handlingsrom innenfor den maksavgiften som blir fastsatt.

Andel norsk mathvete av totalt forbruk av norsk og importert mathvete er satt på nivå med gjennomsnittlig oppnådd andel de siste ti årene. Dette gir en andel på ca. 68 % norsk hvete i matmelet fra sesongen 2022/2023. Det understekes at dette er forutsetninger basert på historikk, og en optimal klassefordeling.

Forutsetningene som er tatt vil høyst sannsynlig utløse et behov for overlagering og/eller nedskrivning, dersom de inntreffer. Kvantum og tiltak avhenger av kvalitet. Gitt de forutsetningene Felleskjøpet Agri har satt, tilsier erfaringer fra tidligere år at en fordelingen mellom nedskrivning og overlagering er sannsynlig. Men siden det per dags dato er vanskelig å si noe nærmere om klassefordelingen, samt at kostnadene til de ulike tiltakene er satt lik, oppgis hele kvantumet som overlagering.

Landbruksdirektoratets oppgaver over salg av kraftfôr i 2021 viser 2 026 865 tonn, som er en økning på 24 000 tonn sammenliknet med 2020. Statistikk for 1. kvartal 2022 viser en nedgang på ca 14 000 tonn sammenliknet med 1. kvartal 2021, dette underbygger forutsetningen om forventet kraftfôrsalg på 1 990 000 tonn. Statistikken for andre kvartal 2022 vil være offisiell før endelig omsetningsavgift fastsettes i august, og kan da danne grunnlag for å vurdere denne forutsetningen bedre.

FKA legger til grunn, som de har gjort de siste årene, at fondet ved utgangen av sesongen skal være på 25 mill. kroner. Per 1. januar 2022 var fondet på 35,5 mill. kroner, og 1. juli 2022 vil det, etter FKAs beregninger, være på ca. 40 mill. kroner. Dette er i overensstemmelse med Landbruksdirektoratets beregninger. Med gitte forutsetninger innebærer dette at fondet bygges ned med ca. 15 mill. kroner.

Markedsregulator opplyser at det ikke blir reguleringskostnader for overlagering av overskudd fra 2021-avlingen grunnet betydelig målprisøkning. Dette er begrunnet i den prisøkningen som ble gitt i jordbruksavtalen 2022, med virkning fra 1. juli 2022, og regelen om prisgevinst i retningslinjen for markedsregulering av korn pkt 1-1 hvor det heter om tiltaket overlagering:

«Overlagering skal baseres på anbudskonkurransen. Markedsregulator sender ut anbudsinnbydelse. Etter at avtaleåret er slutt beregner markedsregulator kostnadene ved overlagering på grunnlag av kostnader knyttet til overskuddskvantum inkludert eventuelt overlagret overskuddskvantum fra tidligere avtaleår. Kostnadene skal korrigeres for pristap eller prisgevinst på overlagret korn.»

Landbruksdirektoratet vil se nærmere på om det er behov for en presisering av pristap og prisgevinst i regelverket. I og med at det i denne saken gjelder fastsetting av en maksimalsats, og at det i år handler om en prisgevinst, legger Landbruksdirektoratet forelagte tall fra markedsregulator til grunn for vurderingen.

Felleskjøpet Agri har med bakgrunn i de forutsetningene som framgår over, beregnet maksimalavgiften til 2,4 øre per kg, og innstiller på 2,5 øre per kg. Maksimal omsetningsavgift på korn har siden sesongen 2015/16 variert fra 3,0 til 8 øre per kg, med 4,0 øre/kg i inneværende sesong. Den historisk lave maksavgiften er et resultat av bortfallet av kostnader til overlagering for 2021-sesongen.

Landbruksdirektoratet har ingen ytterligere kommentarer til beregningen av maksimal omsetningsavgift eller til forutsetningene som er lagt til grunn for denne, og anbefaler at forslag til maksimalsats godkjennes.